

**ΕΞΥΠΝΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ**

**Παραδοτέο A1.D1
Έκθεση Αξιολόγησης του Υφιστάμενου Επίπεδου Εφαρμογής του
Σχέδιου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων
από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο**

ΔΡΑΣΗ A1

**Βασικές Αξιολογήσεις και Επικαιροποιημένες Μελέτες Εθνικής Κλίμακας και
Χαρτογράφηση Ενδιαφερόμενων Μερών Σχετικά με τη Διαχείριση
Αποβλήτων**

Ιούλιος 2022

Το έργο LIFE-IP CYzero WASTE συγχρηματοδοτείται από το European Climate Infrastructure and Environment Executive Agency, CINEA, βάσει της συμφωνίας - LIFE20 IPE/CY/000011

Πληροφορίες εγγράφου

Τύπος εγγράφου	Παραδοτέο έργου
Έκδοση εγγράφου	
Επίπεδο διάδοσης	
Ημερομηνία	04/07/2023
Παραδοτέο Α1.Δ1	Έκθεση Αξιολόγησης του Υφιστάμενου Επίπεδου Εφαρμογής του Σχέδιου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων
Επιμέρους Δράση Α1.1	Αξιολόγηση του υφιστάμενου επιπέδου εφαρμογής του ΣΔΔΑ
Δράση Α1	Βασικές Αξιολογήσεις και Επικαιροποιημένες Μελέτες Εθνικής Κλίμακας και Χαρτογράφηση Ενδιαφερόμενων Μερών Σχετικά με τη Διαχείριση Αποβλήτων
Έργο	LIFE-IP CYzero WASTE Ευρωπαϊκό πρόγραμμα LIFE
Τίτλος Έργου	Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο
Δικτυακός τόπος του έργου	https://cyzerowaste.com/
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο έργου	lifecyzerowaste@gmail.com
Υπεύθυνος Επικοινωνίας	Καθ. Μαρία Λοιζίδου - Δρ. Έφη Τριτοπούλου

Το παραδοτέο αυτό δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησης του Προγράμματος EC LIFE για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή, στο πλαίσιο της ΔΡΑΣΗΣ Α.1 «Βασικές Αξιολογήσεις και Επικαιροποιημένες Μελέτες Εθνικής Κλίμακας και Χαρτογράφηση Ενδιαφερόμενων Μερών Σχετικά με τη Διαχείριση Αποβλήτων» του έργου με τίτλο «Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση απορριμμάτων στην Κύπρο», με ακρωνύμιο LIFE-IP CYzero WASTE και με κωδικό αναφοράς: LIFE20 IPE/CY/000011.

Η ομάδα του LIFE20 IPE/CY/000011 θα ήθελε να ευχαριστήσει το ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό εργαλείο για το περιβάλλον (πρόγραμμα LIFE) για τη χρηματοδοτική υποστήριξη.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν είναι νόμιμες και αληθείς σύμφωνα με την καλύτερη δυνατή γνώση των συγγραφέων, καθώς είναι προϊόν αξιοποίησης και σύνθεσης των πηγών αναφοράς, για τις οποίες οι συγγραφείς δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΓΓΡΑΦΟΥ	1
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
EXECUTIVE SUMMARY	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.1 ΤΟ ΈΡΓΟ LIFE-IP CYZERO WASTE	8
1.2 Το Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων	10
1.3 Αντικείμενο και Στόχοι Έκθεσης	11
2. ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ 2015-2021	12
2.3.1 Νομοθετικά Μέτρα	14
Πίνακας 1: Χρονοδιαγράμματα για υιοθέτηση νομοθετικών μέτρων	16
2.3.2 Μέτρα Ενίσχυσης των Υποδομών Διαχείρισης Αποβλήτων	17
Πίνακας 2: Χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των κρατικών έργων	21
2.3.3 Ενημέρωση, Ευαισθητοποίηση & Εκπαιδευτική Κατάρτιση	21
Πίνακας 3: Χρονοδιαγράμματα μέτρων Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης &	22
Εκπαιδευτικής Κατάρτισης	22
2.3.4 Οικονομικά Μέτρα και Εργαλεία	23
2.3.5 Χρονοδιάγραμμα Μέτρων και Δράσεων	25
Πίνακας 4: Χρονοδιάγραμμα επίτευξης στόχων και μέτρων ΣΔΔΑ 2015 - 2021	26
3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΔΔΑ 2015-2021	27
3.2.1 Κατάσταση Επίτευξης Νομοθετικών Μέτρων	27
3.2.2 Κατάσταση Επίτευξης Μέτρων Ενίσχυσης Υποδομών Διαχείρισης Αποβλήτων	30
3.2.3 Κατάσταση Επίτευξης Μέτρων Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης	33
Πίνακας 5: Διακύμανση κατά κεφαλήν παραγωγής ΑΣΑ για την πενταετία 2015-2021	38
Πίνακας 6: Ποσοστά επίτευξης των ποσοτικών στόχων του ΣΔΔΑ	40
3.3.4.1 Γενικά	45
3.3.4.2 Αποτελέσματα Υλοποίησης Προτεινόμενων Δράσεων	46
4.0 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	48
Βιβλιογραφία	60

Συνομογραφίες και ακρωνύμια

ΑΤΑ	Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΔΣΑ	Δημοτικά Στερεά Απόβλητα
ΔσΠ	Διαλογή στη Πηγή
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΠΟΠ	Πληρώνω Όσο Πετάω

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση, παραδοτέο Α1.D1, «Έκθεση Αξιολόγησης του Υφιστάμενου Επίπεδου Εφαρμογής του Σχέδιου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων (ΣΔΔΑ)», ετοιμάστηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE, με τίτλο «Ευφυής παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των αποβλήτων στην Κύπρο» και ακρωνύμιο LIFE-IP CYzero WASTE. Υπεύθυνος για την προετοιμασία του είναι το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).

Αποτελεί μέρος των παραδοτέων της Δράσης Α1, «Βασικές Αξιολογήσεις και Επικαιροποιημένες Μελέτες Εθνικής Κλίμακας και Χαρτογράφηση Ενδιαφερόμενων Μερών Σχετικά με τη Διαχείριση Αποβλήτων», του παρόντος έργου, η οποία προβλέπει την εκπόνηση όλων των απαραίτητων τεχνοοικονομικών μελετών που απαιτούνται για την υλοποίηση των δράσεων του έργου.

Για το σκοπό αυτό, η Υπό-Δράση Α1.1, «Αξιολόγηση του υφιστάμενου επιπέδου υλοποίησης του ΣΔΔΑ» έχει προβλεφθεί ώστε να διασφαλίσει την επιτυχή εφαρμογή του ΣΔΔΑ, και περιλαμβάνει την προετοιμασία του παραδοτέου Α1.D1 «Έκθεση σχετικά με την αξιολόγηση του τρέχοντος επιπέδου εφαρμογής του ΣΔΔΑ».

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι η αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων καθώς και των διαφόρων μέτρων που ορίστηκαν στο ΣΔΔΑ 2015-2021.

Για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την επίτευξη ή των στόχων, προέκυψαν μετά απο συλλογή και ανάλυση των διαθέσιμων δεδομένων.

Σημαντική επίτευξη κατά την περίοδο εφαρμογής του ΣΔΔΑ, ήταν θέσπιση του περί Αποβλήτων (τροποποιητικός) Νόμου του 2021 (Ν. 104(I)/2021), καθώς και η έκδοση των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) Κανονισμών, το έτος 2022, που ρύθμισαν μια σειρά από μέτρα και δράσεις που περιλαμβάνονται στον ΣΔΔΑ 2015-2021.

Επίτευξη μεγάλου ποσοστού των στόχων πραγματοποιήθηκε στα μέτρα ενίσχυσης των υποδομών επεξεργασίας των αποβλήτων, καθώς και στα μέτρα/δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, που προέβλεπε το ΣΔΔΑ 2015-2021, ενώ αποκλίσεις παρουσιάστηκαν σε σχέση με την επίτευξη των νομοθετικών μέτρων.

Επιπλέον, σύμφωνα με τους υπολογισμούς που πραγματοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της επίτευξης των ποσοτικών στόχων για το 2021, η Κυπριακή Δημοκρατία αποκλίνει σημαντικά από στόχους που ορίζονταν στο ΣΔΔΑ, σε σχέση με την χωριστή συλλογή και επεξεργασία των δημοτικών στερεών αποβλήτων και κυρίως των ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων.

Συμπερασματικά, τυχόν αποκλίσεις και δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την εφαρμογή του ΣΔΔΑ 2015-2021, οφείλονται κυρίως στην έλλειψη υποδομών και συστημάτων χωριστής συλλογής και επεξεργασίας δημοτικών στερεών αποβλήτων και στην αδυναμία της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και ενίσχυσης της ανακύκλωσης. Στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CYzero WASTE, έχουν σχεδιαστεί στρατηγικές δράσεις για την υποστηρίξει, ενίσχυση και μεγιστοποίηση των στόχων διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων στην Κυπριακή Δημοκρατία για την εναρμόνισή της με τις απαιτήσεις της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Executive Summary

This report, deliverable A1.D1, “Evaluation Report of the Existing Implementation Level of the Municipal Waste Management Plan (MWMP)”, was prepared as part of the co-funded

European LIFE Program, entitled “Intelligent Monitoring and Efficient Waste Reduction in Cyprus” and acronym LIFE-IP CYzero WASTE. The National Technical University (NTUA) is responsible for its preparation.

This report is part of the deliverables of Action A1, " Baseline Assessments and Updated Studies at National Scale, and Stakeholder Mapping Related to Waste Management", of the present project which provides for the preparation of all the necessary techno-economic studies required for the implementation of the project's actions.

To this end, Sub-Action A1.1, "Assessment of the existing implementation level of the MWMP" is envisaged to ensure the successful implementation of the MWMP and includes the preparation of deliverable A1.D1 "Report on the assessment of the current level of implementation of the MWMP".

This report aims to assess the degree of implementation of the qualitative and quantitative objectives and the various measures set out in the NWMP 2015-2021. To draw conclusions about the achievement of these objectives, available relevant data were collected and analyzed.

An important achievement during the period of application of the MWMP, was the adoption of the Waste (amending) Law of 2021 (N. 104(I)/2021), as well as the adoption of the Waste (Municipal Waste Management by Local Authorities) Regulations, in the year 2022, which regulated a few measures and actions included in the MWMP 2015-2021

A large percentage of the objectives were achieved in the measures to strengthen the waste treatment infrastructure, as well as in the information and awareness measures/actions provided for in the MWMP 2015-2021, while discrepancies were presented in relation to the implementation of the legislative measures.

Moreover, according to the calculations made to determine the achievement of the quantitative targets for 2021, the Republic of Cyprus deviates significantly from the targets

set out in the MWMP, in relation to the separate collection and treatment of municipal solid waste, in particular recyclable and organic waste.

In conclusion, any divergences and difficulties encountered in the implementation of the MWMP 2015-2021 are mainly due to the lack of infrastructures separate collection and treatment of municipal solid waste, and the inability to prevent waste generation and enhance recycling. Strategic actions have been planned under the LIFE-IP CYzero WASTE project to support, strengthen, and maximize municipal waste management objectives in the Republic of Cyprus to bring it into line with the requirements of national and Community legislation.

1. Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE με τίτλο «Έξυπνη παρακολούθηση και αποτελεσματική μείωση των απορριμμάτων στην Κύπρο» και το ακρωνύμιο του έργου LIFE-IP CYzero WASTE. Αποτελεί μέρος των παραδοτέων της Δράσης Α.2 «Βασικές Αξιολογήσεις και Επικαιροποιημένες Μελέτες Εθνικής Κλίμακας και Χαρτογράφηση Ενδιαφερόμενων Μερών Σχετικά με τη Διαχείριση Αποβλήτων», και συγκεκριμένα της Υποδράσης Α.1.1 με τίτλο «Αξιολόγηση του υφιστάμενου επιπέδου εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων» του παρόντος έργου.

1.1 Το έργο LIFE-IP CYzero WASTE

Το έργο LIFE-IP CYzero WASTE στοχεύει στην παροχή στρατηγικών και λύσεων για τη συμμόρφωση της Κύπρου με τους στόχους σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων, όπως αυτοί ορίζονται στις οδηγίες της Ε.Ε., εντός των 8 ετών της διάρκειας του. Πιο συγκεκριμένα θα βοηθήσει στην υπέρβαση των υφιστάμενων εμποδίων στην πρόληψη και τη διαχείριση της δημιουργίας αποβλήτων, καθώς και στην επίτευξη των στόχων του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης Αποβλήτων και του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΣΔΔΑ).

Μέσω του έργου LIFE-IP CYzero WASTE προβλέπεται η εφαρμογή συγκεκριμένων δράσεων διαχείρισης αποβλήτων που θα στηρίξουν, θα ενισχύσουν και θα μεγιστοποιήσουν την εφαρμογή **της ιεράρχησης των αποβλήτων και της χωριστής συλλογής** διαφορετικών ροών αποβλήτων (βιολογικά απόβλητα, συσκευασίες, πλαστικά, χαρτί/χαρτοκιβώτια, Επικίνδυνα Οικιακά Απόβλητα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και ογκώδη απόβλητα), ώστε να διασφαλιστεί η αύξηση της εκτροπής των αποβλήτων από τους χώρους υγειονομικής ταφής στα επίπεδα που ορίζει η εθνική και η Ευρωπαϊκή νομοθεσία. Οι δράσεις που προτείνονται στο έργο συνοψίζονται ως εξής:

1. Εισαγωγή της χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων σε αγροτικές, ημιαστικές και αστικές περιοχές. Τα οργανικά απόβλητα υποβάλλονται σε βιολογική επεξεργασία σε κεντρικά και αποκεντρωμένα συστήματα κομποστοποίησης και σε αναερόβιες μονάδες.
2. Ενίσχυση του συστήματος χωριστής συλλογής ξηρών ανακυκλώσιμων υλικών σε αγροτικές και ημιαγροτικές περιοχές μέσω της εγκατάστασης πράσινων περιπτέρων, για τη συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των ανακυκλώσιμων υλικών.

3. Συστήματα διαχείρισης Επικίνδυνων Οικιακών Αποβλήτων (ΕΟΑ) μέσω τεσσάρων κινητών μονάδων και δύο κέντρων ΕΟΑ για τη συλλογή και διαχείριση ΕΟΑ από δήμους και κοινότητες.
4. Πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων τροφίμων και γεωργικών αποβλήτων μέσω:
 - συντονισμού υφιστάμενων πρωτοβουλιών,
 - ποσοτικοποίησης της παραγωγής αποβλήτων τροφίμων και αγροαποβλήτων,
 - ανάπτυξης και λειτουργίας πλατφόρμας παρακολούθησης και διαχείρισης και
 - προώθησης αποτελεσματικών δράσεων υλοποίησης
5. Κατασκευή δύο Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης/Επισκευής και δημιουργία δικτύου καταστημάτων επαναχρησιμοποίησης σε επτά μεγάλες πόλεις, προκειμένου να ξεκινήσουν δραστηριότητες επαναχρησιμοποίησης και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση και επισκευή, για να επιτευχθεί η πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.
6. Μετάβαση προς ένα μοντέλο κυκλικής οικονομίας μέσω της εφαρμογής οικονομικών εργαλείων όπως:
 - Η εισαγωγή του ΡΑΥΤ σε αγροτικές και ημιαγροτικές περιοχές
 - Η εισαγωγή φόρου υγειονομικής ταφής
 - Η σύσταση ταμείου διαχείρισης αποβλήτων για την επιδότηση των επενδύσεων διαχείρισης αποβλήτων με τα έσοδα που προκύπτουν από τον φόρο υγειονομικής ταφής και
 - Η ανάπτυξη προτύπων, δηλαδή κριτηρίων αποχαρακτηρισμού των αποβλήτων και προδιαγραφών για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες, που απαιτούνται για τη την αποτελεσματική αξιοποίηση των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο.
7. Εφαρμογή συστήματος συλλογής θαλάσσιων αποβλήτων σε δύο αλιευτικά καταφύγια για τη συλλογή και ανακύκλωση σχοινιών πρόσδεσης από λιμένες και θαλάσσιων απορριμμάτων από τη θάλασσα, έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι νέες υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία για τις πλαστικές ύλες από τα θαλάσσια απορρίμματα
8. Ενίσχυση της ανάπτυξης ικανοτήτων, κατάλληλης εκπαιδευτικής κατάρτισης και ευαισθητοποίησης, όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, και τις τοπικές αρχές.
9. Δημιουργία φορέα διαχείρισης αποβλήτων που θα υποστηρίξει τόσο οικονομικά όσο και τεχνικά την τοπική αυτοδιοίκηση για την αποτελεσματική εφαρμογή της διαχείρισης των αποβλήτων.

Συμπληρωματικές Δράσεις

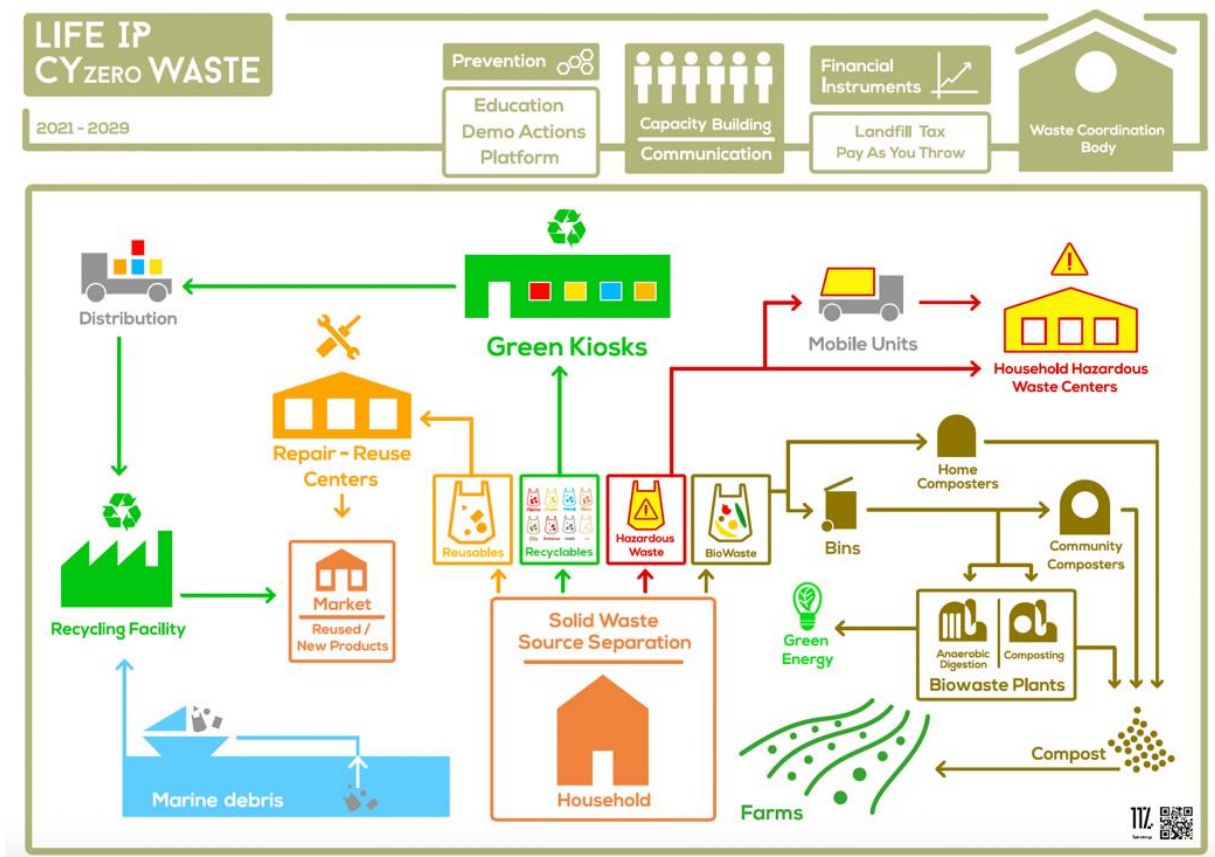
Για την ανάπτυξη των απαραίτητων υποδομών για τη στήριξη της βιώσιμης διαχείρισης των αποβλήτων, προβλέπονται Συμπληρωματικές Δράσεις που συμπεριλαμβάνουν:

- Κέντρα Επισκευής/Επαναχρησιμοποίησης
- Κέντρα και Κινητές Μονάδες ΕΟΑ
- Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων

Παράλληλα τα αποτελέσματα των δράσεων του έργου θα αναπαραχθούν σε ολόκληρη την περιοχή της Κύπρου μέσω της κινητοποίησης πόρων από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας όπως και άλλες πηγές, επιτυγχάνοντας έτσι την εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο.

Το παρακάτω σχήμα περιγράφει το έργο Life IP CYzero WASTE:

1.2 Το Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων

Το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος προετοίμασε και κατέθεσε τον Οκτώβριο του 2015 το Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων με σκοπό της συμμόρφωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας με το άρθρο 35(4) του περί Αποβλήτων Νόμου 185(I)/2011.

Σκοπός του ΣΔΔΑ ήταν ο καθορισμός του πλαισίου, των κατευθύνσεων, των δράσεων και μέτρων που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να επιτευχθεί ο σκοπός του Νόμου όπως αυτός αναφέρεται στο άρθρο 3 του Νόμου, η τήρηση της ιεράρχησης διαχείρισης αποβλήτων όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο 9, η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο 10 του Νόμου και η αυτάρκεια της Κοινότητας στο τομέα της διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων όπως αυτή αναφέρεται στο άρθρο 16 του Νόμου καθώς επίσης και να υποστηριχθεί η υλοποίηση των στόχων και προνοιών του περί Συσκευασιών και Αποβλήτων Συσκευασιών Νόμου, αλλά και του Νόμου, στα πλαίσια των προνοιών του άρθρου 35 του Νόμου για δημιουργία του Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων.

Οι βασικοί άξονες του ΣΔΔΑ, περιλαμβάνουν την ιεράρχηση της διαχείρισης των αποβλήτων, προωθώντας την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, τη χωριστή συλλογή και επαναχρησιμοποίηση των οργανικών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών, καθώς και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών με το χαμηλότερο κόστος.

Το ΣΔΔΑ 2015-2021 στόχευε στον καθορισμό των κατευθύνσεων, των δράσεων και μέτρων, των προϋποθέσεων, των διαδικασιών και των πρακτικών που έπρεπε να ακολουθήσει η Κυπριακή Δημοκρατία προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί και στόχοι της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και του περί αποβλήτων Νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Επιπλέον, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία και στο ΣΔΔΑ (2015 – 2021), οι βασικοί **ποσοτικοί στόχοι** για τη διαχείριση των αποβλήτων είναι οι εξής:

1. **40% χωριστή συλλογή** επί του συνόλου των δημοτικών στερεών αποβλήτων **μέχρι το 2021** με απώτερο στόχο το 50% μέχρι το 2027.
2. **50% του ανακυκλώσιμου υλικού** στα δημοτικά απόβλητα να τυγχάνει προετοιμασίας **για επαναχρησιμοποίηση μέχρι το 2021**.
3. **15%** των **οργανικών** δημοτικών αποβλήτων να συλλέγεται χωριστά **μέχρι το 2021**.
4. Από τον **Ιούλιο του 2016**, η **μεγίστη ποσότητα βιοαποδομήσιμου** που μπορεί να προωθηθεί για ταφή είναι **95.000** τόνοι.

1.3 Αντικείμενο και Στόχοι Έκθεσης

Αντικείμενο του παρούσας Έκθεσης αποτελεί

2. Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2015-2021

2.1 Εισαγωγή

Το ΣΔΔΑ 2015-2021 στόχευε στον καθορισμό των κατευθύνσεων, των δράσεων και μέτρων, των προϋποθέσεων, των διαδικασιών και των πρακτικών που έπρεπε να ακολουθήσει η Κυπριακή Δημοκρατία προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί και στόχοι της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας και του περί αποβλήτων Νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Το ΣΔΔΑ 2015-2021, θέτει ως κεντρικό στόχο την ανάπτυξη της στρατηγικής, που θα συμβάλει καθοριστικά στην βέλτιστη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων, με απώτερο σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινη υγείας.

Το ΣΔΔΑ 2015-2021 αποτελείται από επτά Κεφάλαια τα οποία συμπεριλαμβάνουν τα εξής:

- Κεφάλαιο I: Κατάλογος αποβλήτων που καλύπτει το Σχέδιο με ενδεικτικά παραδείγματα,
- Κεφάλαιο II: Περιγραφή του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και πολιτικών για τα δημοτικά απόβλητα,
- Κεφάλαιο III: Περιγραφή υφιστάμενων τεχνολογιών και πρακτικών που αποτελούν ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων και βέλτιστων πρακτικών στην ΕΕ,
- Κεφάλαιο IV: Παγκύπρια και επαρχιακά ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία δημοτικών αποβλήτων,
- Κεφάλαιο V: Περιγραφή υφιστάμενων προγραμμάτων συλλογής και υποδομής διαχείρισης,
- Κεφάλαιο VI: Αξιολόγηση μελλοντικής τάσης παραγωγής αποβλήτων και
- Κεφάλαιο VII: Ποσοτικοί και ποιοτικοί εθνικοί στόχοι για τη διάρκεια του ΣΔΔΑ και γενικά και εξειδικευμένα μέτρα και δράσεις που πρέπει να ληφθούν προς επίτευξή τους.

Οι προτεινόμενες δράσεις και μέτρα διαχωρίζονται σε νομοθετικά και οργανωτικά μέτρα, κρατικά έργα, μέτρα ευαισθητοποίησης κοινού, συλλογής και παροχής πληροφοριών και συστάσεων και εκπαιδευτικής κατάρτισης και οικονομικά εργαλεία/κίνητρα.

Τα μέτρα και οι δράσεις ταξινομούνται αφορούν σε τρεις κύριους τομείς πολιτικής:

1. Ρυθμιστικά μέτρα για την εφαρμογή της χωριστής συλλογής των δημοτικών αποβλήτων
2. Μέτρα για τη μείωση των αποβλήτων σε όλους τους τομείς της οικονομίας και μέτρα παροχής κινήτρων για τη μείωση και την κατάλληλη διαχείριση των αποβλήτων, όπως π.χ. την καθιέρωση διαλογής στην πηγή, το σύστημα Πληρώνω Όσο Πετάω (ΠΟΠ), τη δημιουργία κέντρων επαναχρησιμοποίησης και εγκαταστάσεων επισκευής τουλάχιστον για χαρτί/χαρτόνι, ξύλο, υφάσματα, παιχνίδια, έπιπλα, ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό.
3. Μέτρα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, με στόχο την αλλαγή των πρότυπων παραγωγής και κατανάλωσης και την ορθολογιστική διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων.

2.2 Ποιοτικοί και Ποσοτικοί Στόχοι

Οι **ποιοτικοί στόχοι** που προβλέπονται από το ΣΔΔΑ (2015 – 2021) είναι οι ακόλουθοι:

1. Εξασφάλιση προστασίας περιβάλλοντος.
2. Αποδοτικότερη διαχείριση των αποβλήτων ως πόρων.
3. Αύξηση του βαθμού χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών ως πρώτες ύλες στην Κύπρο.
4. Εκπαίδευση και κατάρτιση σχετικά με την διαχείριση αποβλήτων (capacity building).
5. Ανάπτυξη νέων και ενδυνάμωση υφιστάμενων συστημάτων συλλογής και ανάκτησης αποβλήτων καθώς και των χώρων τελικής διάθεσης.
6. Επίτευξη υψηλού βαθμού περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και συμμετοχής του κοινού σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων (δημιουργία κοινωνίας ανακύκλωσης).
7. Προώθηση σχεδιασμού και χρήσης προϊόντων και διαδικασιών που ενισχύουν την εξοικονόμηση πόρων.
8. Ανάπτυξη ενός αξιόπιστου, λειτουργικού και ευέλικτου συστήματος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων.

Επιπλέον, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία και στο ΣΔΔΑ (2015 – 2021), οι βασικοί **ποσοτικοί στόχοι** για τη διαχείριση των αποβλήτων είναι οι εξής:

1. **40% χωριστή συλλογή** επί του συνόλου των δημοτικών στερεών αποβλήτων **μέχρι το 2021** με απώτερο στόχο το 50% μέχρι το 2027.

2. **50% του ανακυκλώσιμου υλικού** στα δημοτικά απόβλητα να τυγχάνει προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση μέχρι το 2021.
3. **15% των οργανικών** δημοτικών αποβλήτων να συλλέγεται χωριστά μέχρι το 2021.
4. Από τον **Ιούλιο του 2016**, η μεγίστη ποσότητα βιοαποδομήσιμου που μπορεί να προωθηθεί για ταφή είναι **95.000** τόνοι.

2.3 Μέτρα & Δράσεις Επίτευξης των Στόχων

2.3.1 Νομοθετικά Μέτρα

Για την επιτυχή εφαρμογή των προβλεπόμενων δράσεων, μέτρων και έργων, προτείνονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021 νομοθετικές ρυθμίσεις στη διαχείριση των δημοτικών στερεών αποβλήτων. Στόχος των ρυθμίσεων ήταν η κατανομή των σχετικών ευθυνών και ο καθορισμός των υποχρεώσεων των αρμόδιων αρχών, των τοπικών αρχών, και άλλων εμπλεκόμενων μερών (π.χ. παραγωγοί προϊόντων), ώστε να υπάρξει αυξανόμενη διαφάνεια και έλεγχος σχετικά με συλλογή, επεξεργασία και διάθεση των αποβλήτων. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις αφορούσαν τα ακόλουθα:

Νομοθετικά Μέτρα για τις Τοπικές Αρχές

Τα Νομοθετικά Μέτρα για τις Τοπικές Αρχές περιλαμβάναν την ετοιμασία Κανονισμών μεταφοράς υποχρέωσης καθιέρωσης μέτρων χωριστής συλλογής στα τουλάχιστον χαρτί, πλαστικό, μέταλλο και γυαλί σύμφωνα με το άρθρο 13(3) του Νόμου, προώθησης μέτρων χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 22 του Νόμου και επίτευξης των στόχων του ΣΔΔΑ 2015-2021.

Δίνονταν η δυνατότητα να εκδοθούν οι Κανονισμοί κάτω από τον περί Αποβλήτων Νόμο ή τους περί Δήμων και περί Κοινοτήτων Νόμους. Οι Κανονισμοί μπορούσαν να προβλέπουν μεταξύ άλλων και την επιβολή τελών εκ μέρους της Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την κάλυψη των πρόσθετων λειτουργικών και διοικητικών δαπανών, την παροχή εξουσιών ελέγχου και επιθεωρήσεων της Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως επίσης και επιβολή ποινών.

Σε συνέχεια των πιο πάνω Κανονισμών, θα γίνει αξιολόγηση της πιθανότητας ετοιμασίας Κανονισμών υποχρεωτικής διαλογής στην πηγή για τον πολίτη. Θα δινόταν επίσης η δυνατότητα οι Κανονισμοί αυτοί να εκδοθούν κάτω από τον περί Αποβλήτων Νόμο ή τους περί Δήμων και περί Κοινοτήτων Νόμους καθώς και να προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την παροχή εξουσιών ελέγχου και επιθεωρήσεων της Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης όπως επίσης και επιβολή ποινών.

Η υιοθέτηση των παραπάνω νομοθετικών μέτρων είχε προβλεφθεί να ολοκληρωθεί έως το 2016.

Νομοθετικά Μέτρα για τους Παραγωγούς Προϊόντων

Αναθεώρηση και συμπλήρωση της υφιστάμενης νομοθεσίας το 2016, που υιοθετεί την διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού (συσσκευασίες, ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός, μπαταρίες).

Ετοιμασία Κανονισμών για την προσαρμογή της ευθύνης του παραγωγού για άλλα προϊόντα εκτός από τη συσκευασία (π.χ. χαρτί μη-συσσκευασίας), ΑΗΗΕ και μπαταρίες.

Η εφαρμογή της ευθύνης του παραγωγού για το ρεύμα χαρτί μη συσκευασίας προβλεπόταν για το 2016, ενώ για τα ρεύματα πλαστικό, γυαλί και μέταλλο για το έτος 2017.

Νομοθετικά Μέτρα για τους Χώρους Ταφής

Ετοιμασία Κανονισμών για σταδιακή εφαρμογή φόρου ταφής σε χώρους υγειονομικής ταφής και χώρους ανεξέλεγκτης απόρριψης που σταδιακά θα αυξάνεται.

Ετοιμασία Κανονισμών που απαγορεύουν την ταφή συγκεκριμένων ρευμάτων αποβλήτων στους χώρους υγειονομικής ταφής (π.χ. ανακυκλώσιμα, απόβλητα με υψηλή θερμοαντική αξία).

Η υιοθέτηση των παραπάνω νομοθετικών μέτρων είχε προβλεφθεί να ολοκληρωθεί έως το 2016.

Νομοθετικά Μέτρα για τις Ιδιωτικές Επιχειρήσεις

Προετοιμασία Κανονισμών για τη διαχείριση των αποβλήτων σε μεγάλες επιχειρήσεις (πάνω από ένα ορισμένο μέγεθος και αριθμό των εργαζομένων) ώστε να γίνεται χρήση ειδικών μέτρων για την προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και της ανάκτησής τους.

- Συνεχής προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.
- Ενίσχυση των ελέγχων συμμόρφωσης και επιθεωρήσεων.
- Αξιολόγησης της αναγκαιότητας για νομοθετική ρύθμιση της υποχρεωτικής εφαρμογής του συστήματος πληρώνω όσο πετάω (ΠΟΠ) από την τοπική αυτοδιοίκηση.
- Τροποποίηση του νόμου 85(Ι)/2005 για τη εγκαθίδρυση συμβουλίων εκμετάλλευσης χώρων διάθεσης ή αξιοποίησης οικιακών αποβλήτων.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται το χρονοδιάγραμμα για την υιοθέτηση των νομοθετικών μέτρων, σύμφωνα με όσα παρουσιάστηκαν παραπάνω, και το ΣΔΔΑ 2015-2021.

Πίνακας 1: Χρονοδιαγράμματα για υιοθέτηση νομοθετικών μέτρων

Μέτρα	2016	2017
Δημιουργία σχεδίου/ προγράμματος για πρόληψη και διαχείριση αποβλήτων για κάθε τοπική αρχή	✓	
Υιοθέτηση μέτρων και στόχων για χωριστή συλλογή από τις Τοπικές Αρχές	✓	
Αναθεώρηση και συμπλήρωση της υφιστάμενης νομοθεσίας που υιοθετεί την διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού (συσσκευασίες, ηλεκτρικός ηλεκτρονικός εξοπλισμός, μπαταρίες)	✓	
Υιοθέτηση της αρχής της ευθύνης παραγωγού για άλλα ρεύματα	Χαρτί μη-συσσκευασίας	Μέταλλο-Πλαστικό-Γυαλί
Φόρος ταφής για τις χωματερές	✓	
Απαγόρευση ειδικών ρευμάτων για ταφή στους ΧΥΤΑ	✓	
Προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και ανάκτησης αποβλήτων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις		✓

Μελέτη αξιολόγησης της αναγκαιότητας για νομοθετική ρύθμιση της υποχρεωτικής εφαρμογής του συστήματος πληρώνω όσο πετάω (ΠΟΠ) από την τοπική αυτοδιοίκηση	✓	
Ενίσχυση των ελέγχων συμμόρφωσης και επιθεωρήσεων	✓	
Τροποποίηση του νόμου 85(Ι)/2005 για τη εγκαθίδρυση συμβουλίων εκμετάλλευσης χώρων διάθεσης ή αξιοποίησης οικιακών αποβλήτων	✓	

2.3.2 Μέτρα Ενίσχυσης των Υποδομών Διαχείρισης Αποβλήτων

Μέσω του ΣΔΔΑ 2015-2021 είχε προβλεφθεί η δημιουργία και ενίσχυση των υποδομών και των μονάδων διαχείρισης των αποβλήτων, προκειμένου να ενισχυόταν και το έργο των τοπικών αρχών στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων.

Σύμφωνα με το ΣΔΔΑ 2015-2021 προβλέπονταν τα ακόλουθα κρατικά έργα:

1. Κατασκευή και λειτουργία ΟΕΔΑ Λεμεσού

Σκοπός της εγκατάστασης είναι η διαχείριση του μεικτού δημοτικού αποβλήτου. Η εγκατάσταση θα αξιοποιεί το μεικτό απόβλητο στο μέγιστο βαθμό, εφαρμόζοντας την ιεράρχηση της διαχείρισης των αποβλήτων μέσω μηχανικής διαλογής για διαχωρισμό των ανακυκλώσιμων, αξιοποίηση του οργανικού και λοιπού υπολείμματος με κομποστοποίηση ή παραγωγή καυσίμου υλικού (SRF και RDF) για ανάκτηση ενέργειας και ελαχιστοποίηση του ποσοστού που θα προωθείται για τελική διάθεση. Το έργο αναμενόταν να ολοκληρωθεί εντός του 2016 με εξαίρεση το μέρος που αφορά την κατασκευή του ΧΥΤΑ/ΧΥΤΥ, η οποία έπρεπε να ολοκληρωθεί και να ξεκινήσει λειτουργία εντός του 2015.

2. Ολοκλήρωση του δικτύου των πράσινων σημείων

Σκοπός του έργου είναι η κατασκευή και λειτουργία αριθμού σημείων συλλογής και διαλογής αποβλήτων προς εξυπηρέτηση των τοπικών αρχών και του πολίτη στη χωριστή συλλογή ειδικών ρευμάτων αποβλήτων όπως ογκώδη, επικίνδυνα απόβλητα (μηχανέλαια, λαμπτήρες και άλλα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού κλπ), τα πράσινα απόβλητα, τα απόβλητα από τις κατασκευές και

κατεδαφίσεις και άλλα ειδικού τύπου αποβλήτων από τα νοικοκυριά και παρόμοιες πηγές.

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο ΣΔΔΑ, η κατασκευή του δικτύου πράσινων σημείων αποτελούταν από 37 σημεία, με προοπτική για προσθήκη περισσότερων στο μέλλον. Ωστόσο, αρκετά από τα σημεία αυτά είχαν ήδη ακυρωθεί από τις τοπικές αρχές που θα τα φιλοξενούσαν και ως εκ τούτου η μελέτη επέκτασης του δικτύου θεωρούταν αναγκαία.

Τα πράσινα σημεία για την επαρχία Πάφου βρίσκονταν υπό κατασκευή, κατά την περίοδο υλοποίησης του ΣΔΔΑ. Η κατασκευή των πράσινων σημείων για τις περιοχές της Λάρνακας και της Αμμοχώστου αναμενόταν να οριστικοποιηθεί εντός του 2015. Επίσης, η κατασκευή των πράσινων σημείων, για τις περιοχές της Λευκωσίας και Λεμεσού, αναμενόταν να ολοκληρωθεί εντός του 2015.

3. Κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤ Λευκωσίας

Σκοπός του χώρου υγειονομικής ταφής αποβλήτων στην επαρχία Λευκωσίας είναι η κάλυψη των αναγκών διαχείρισης των αποβλήτων της επαρχίας ενώ παράλληλα θα λειτουργήσει ως εναλλακτική λύση για κλείσιμο της χωματερής στο Κοτσιάτη ενόψει και της καταδικαστικής απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μη συμμόρφωση με σχετική πρόνοια της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ για του χώρους υγειονομικής ταφής. Οι ποσότητες που απορρίπτονται στο ΧΥΤ αναμένεται να μειώνεται με την συνεχή λειτουργία προγραμμάτων προώθησης πρόληψης δημιουργίας και χωριστής συλλογής δημοτικών αποβλήτων καθώς και την χρήση της ολικής δυναμικότητας των μονάδων ΟΕΑΔΑ Λάρνακας/Αμμοχώστου και Λεμεσού και μετατροπή τους σε μονάδες αποδοχής μεικτού δημοτικού αποβλήτου σε Παγκύπρια βάση.

Για σκοπούς συμμόρφωσης με το άρθρο 6(α) της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ που θέλει τα απόβλητα που προωθούνται για ταφή να τυγχάνουν προηγουμένως επεξεργασίας, ο ΧΥΤΥ θα συνοδεύεται από μονάδα ελάχιστης επεξεργασίας των μεικτών αποβλήτων

μέσης δυναμικότητας 50.000 τόνων. Η κατασκευή και λειτουργία του ΧΥΤ Λευκωσίας είχε προγραμματιστεί να γίνει εντός του 2017-2018.

4. Αξιοποίηση ενταφιασμένου υλικού στις χωματερές Κοτσιάτι και Βατί

Οι χωματερές αυτές είναι οι μεγαλύτερες και αρχαιότερες στην Κύπρο. Σκοπός της ενέργειας αυτής είναι η όσο το δυνατό μεγαλύτερη εφικτή αξιοποίηση του ενταφιασμένου υλικού προτού ακολουθήσει αποκατάστασή τους. Η Κυπριακή κυβέρνηση θα ζητήσει μέσω προσφορών από ενδιαφερόμενους ιδιώτες, την αξιοποίηση των υλικών αυτών και τελικά την αποκατάσταση των συγκεκριμένων χώρων σε μακροπρόθεσμη βάση.

5. Ολοκλήρωση του έργου αποκατάστασης χώρων ανεξέλεγκτης απόρριψης αποβλήτων

Η Κυπριακή κυβέρνηση επρόκειτο να ζητούσε με προσφορά, την αποκατάσταση των υπολοίπων χώρων ανεξέλεγκτης απόρριψης αποβλήτων όπως αυτό απαιτείται από την Οδηγία για την υγειονομική ταφή τους στόχους (1999/31/ΕΚ).

Αυτό είναι μια διαδικασία που ξεκίνησε το 2010 με την αποκατάσταση των χωματερών της επαρχίας Πάφου (αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2014), θα συνεχιζόταν με τις χωματερές των επαρχιών Λάρνακας/Αμμοχώστου (αναμενόταν να ξεκινήσει εντός του 2014 και να ολοκληρωνόταν το 2015) και θα ολοκληρωνόταν με τις χωματερές της Λευκωσίας και της επαρχίας Λεμεσού (αναμενόταν να ολοκληρωθεί το 2016).

6. Επαναξιολόγηση της δυναμικότητας της μονάδας ΟΕΔΑ Λάρνακας/Αμμοχώστου

Προκειμένου να αξιοποιείται πλήρως από μεικτά δημοτικά και άλλων επαρχιών – η ΟΕΔΑ Λάρνακας/Αμμοχώστου μπορούσε να δεχθεί μέχρι 160.000 τόνους μεικτού δημοτικού αποβλήτου για πλήρη επεξεργασία και μέχρι 200.000 τόνους για μηχανική επεξεργασία. Κατά την περίοδο υλοποίησης του ΣΔΔΑ, αξιοποιούταν μόνο το 70% της δυναμικότητας αυτής (110.000 τόνοι).

Σκοπός είναι η πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μονάδας καθώς και η αναβάθμισή της σε μονάδα πλήρης αξιοποίησης των εισερχομένων αποβλήτων και μετατροπή τους σε καύσιμο υλικό, καθώς σήμερα RDF και σταθεροποιημένο υπόλειμμα θάβονται στο παρακείμενο ΧΥΤΑ. Η επαναξιολόγηση της δυναμικότητας της μονάδας ΟΕΔΑ Λάρνακας/Αμμοχώστου είχε προγραμματιστεί να γίνει εντός του 2016.

7. Κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤ και μονάδας επεξεργασίας Πάφου

Ο διαγωνισμός για τη διαχείριση του ΧΥΤ Πάφου, τον οποίο θα προκήρυττε, αξιολογούσε και κατακύρωνε το Συμβούλιο Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης/Αξιοποίησης Αποβλήτων της Επαρχίας Πάφου, θα περιελάμβανε εκτός από τη διαχείριση του χώρου και τη δημιουργία σχετικής υποδομής συλλογής μεθανίου και την επεξεργασία των αποβλήτων πριν από την ταφή τους με τεχνολογία που να ικανοποιεί τις απαιτήσεις της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ και μέση δυναμικότητα 50.000 τόνων μεικτού. Η κατασκευή και λειτουργία του ΧΥΤ και μονάδας επεξεργασίας Πάφου είχε προγραμματιστεί να γίνει εντός του 2017-2018.

8. Αξιολόγηση της αναγκαιότητας και κατασκευή διαμετακομιστικών μονάδων μεικτών δημοτικών αποβλήτων προκειμένου αυτά να μεταφέρονται προς τις ΟΕΔΑ Λεμεσού και Λάρνακας/Αμμοχώστου

Οι ΟΕΔΑ Λεμεσού και Λάρνακας/Αμμοχώστου θα μετατραπούν σε μονάδες Παγκύπριας αποδοχής μεικτών δημοτικών αποβλήτων. Ως εκ τούτου, θα αξιολογούταν η αναγκαιότητα δημιουργίας επιπλέον διαμετακομιστικών σταθμών μεταφοράς των αποβλήτων προς τις μονάδες.

Προς τούτου, το κράτος θα προέβαινε στην εκπόνηση όλων των αναγκαίων μελετών και στην κατασκευή των σταθμών για τους οποίους θα προέκυπτε ανάγκη. Η αξιολόγηση της αναγκαιότητας κατασκευής διαμετακομιστικών μονάδων μεικτών δημοτικών αποβλήτων προκειμένου αυτά να μεταφέρονται προς τις ΟΕΔΑ Λεμεσού και Λάρνακας/Αμμοχώστου είχε προγραμματιστεί να γίνει εντός του 2017-2018.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των παραπάνω κρατικών έργων και υποδομών για τη διαχείριση αποβλήτων, σύμφωνα με το ΣΔΔΑ 2015-2021.

Πίνακας 2: Χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των κρατικών έργων

Μέτρα	2016	2017	2018
Κατασκευή και λειτουργία ΟΕΔΑ Λεμεσού	✓		
Ολοκλήρωση του δικτύου των πράσινων σημείων			✓
Κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤ και μονάδας επεξεργασίας Λευκωσίας		✓	✓
Ολοκλήρωση του έργου αποκατάστασης των χώρων ανεξέλεγκτης απόρριψης αποβλήτων		✓	
Επαναξιολόγηση της δυναμικότητας της ΟΕΔΑ Λάρνακας/Αμμοχώστου	✓		
Κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤ και μονάδας επεξεργασίας Πάφου		✓	✓
Αξιολόγηση της αναγκαιότητας και κατασκευή διαμετακομιστικών μονάδων		✓	✓
Διερεύνηση των δυνατοτήτων διάθεσης SRF και RDF που θα παράγονται από τις μονάδες επεξεργασίας των μεικτών αποβλήτων	✓		
Μελέτη για εφαρμογή ενιαίας πολιτικής σχετικά με την χρηματοδότηση του όλου συστήματος πάνω σε παγκύπρια βάση ώστε να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των πολιτών – π.χ., με τον καθορισμό ενιαίου τέλους επεξεργασίας αποβλήτων σε όλες τις τοπικές αρχές	✓	✓	

2.3.3 Ενημέρωση, Ευαισθητοποίηση & Εκπαιδευτική Κατάρτιση

Η συνεχής παροχή πληροφοριών και οι δημόσιες σχέσεις αποτελούν τα βασικά εργαλεία για την αποτελεσματική υιοθέτηση της περιβαλλοντικής πολιτικής. Συγκεκριμένα συμβάλουν στην αύξηση της ευαισθητοποίησης και την κατανόηση των απαιτήσεων για την αποτελεσματικότητα της απόδοσης των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν. Η αλλαγή προς την αειφόρο ανάπτυξη μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από την εκπαιδευτική κατάρτιση και τον εμπλουτισμό των γνώσεων των άμεσα ενδιαφερομένων.

Για το λόγο αυτό, από το ΣΔΔΑ 2015-2021 προβλέπονταν τα ακόλουθα πρακτικά μέτρα:

- **Εντός του 2016-2017**, η δημιουργία συστήματος για ηλεκτρονική βάση δεδομένων για τη διαχείριση των αποβλήτων, προκειμένου να διευκολυνθεί η συλλογή στοιχείων και να βελτιωθούν οι διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση των σύμμεικτων δημοτικών στερεών αποβλήτων.
- **Εντός του 2016-2017**, προσαρμογή της ιστοσελίδας της αρμόδιας αρχής.
- **Εντός του 2017**, δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας, με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων, προτάσεων, γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης μεταξύ των αρμοδίων αρχών, των εμπλεκόμενων φορέων και το κοινό.
- **Διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης του ευρύτερου κοινού** για την πρόληψη, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και οικιακή κομποστοποίηση.
- **Καθόλη την περίοδο εφαρμογής του ΣΔΔΑ**, ετοιμασία και υλοποίηση προγράμματος εκπαίδευσης ή/και ειδίκευσης για τις τοπικές αρχές και τους εμπλεκόμενους φορείς, μέσω του οποίου θα προωθείται η εφαρμογή της πρόληψης, της διαλογής στην πηγή και της χωριστής συλλογής των αποβλήτων.
- **Εντός του 2016-2018**, έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών για τη διαχείριση των σύμμεικτων δημοτικών αποβλήτων για νοικοκυριά και επιχειρήσεις, ετοιμασία ενημερωτικών φυλλαδίων, βιβλία, FAQ.
- **Εντός του 2017**, εδραίωση γραμμής επικοινωνίας (μέσω Διαδικτύου ή τηλεφώνου) μέσω της οποίας θα παρέχεται καθοδήγηση ή βοήθεια στους πολίτες ως προς τη διαχείριση των αποβλήτων.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των παραπάνω μέτρων, σύμφωνα με το ΣΔΔΑ 2015-2021.

Πίνακας 3: Χρονοδιαγράμματα μέτρων Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης & Εκπαιδευτικής Κατάρτισης

Μέτρα	2016	2017	2018	2019	2020	2021
-------	------	------	------	------	------	------

Ετοιμασία συστήματος ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για τη διαχείριση αποβλήτων	✓	✓				
Αναδιαμόρφωση ιστοσελίδας αρμόδιας αρχής	✓	✓				
Ετοιμασία ηλεκτρονικής πλατφόρμας		✓				
Εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΤΑ και άλλων φορέων	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση κοινού	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Δημιουργία γραμμής επικοινωνίας/καθοδήγησης		✓				
Ετοιμασία ενημερωτικού υλικού, κατευθυντήριων οδηγιών, βιβλιάρων συμβουλών κλπ για τη διαχείριση των σύμμεικτων δημοτικών στερεών αποβλήτων, στα πλαίσια της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση τους και της χωριστή διαλογή τους στη πηγή	✓	✓	✓			

2.3.4 Οικονομικά Μέτρα και Εργαλεία

Σύμφωνα με το ΣΔΔΑ 2015-2021, προβλέπονταν οικονομικά μέτρα και εργαλεία όπως φόρος/πληρωμή ποσού για την είσοδο σε χώρους υγειονομικής ταφής και μονάδες ανάκτησης ενέργειας, πρόστιμα για τη μη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, τέλος παραγωγής αποβλήτων (σε συστήματα πληρώνω όσο πετάω).

Τα μέτρα και εργαλεία αναμενόταν να ενισχύσουν την εμπλοκή και συμμετοχή των τοπικών αρχών, του κοινού και άλλων εμπλεκόμενων φορέων όσον αφορά τη συμβολή τους στην προώθηση της μείωσης δημιουργίας αποβλήτων, της οικιακής κομποστοποίησης, της χωριστής συλλογής και της περαιτέρω διαχείρισης των αποβλήτων προκειμένου αυτά να χρησιμοποιηθούν στον βέλτιστο βαθμό ως πόροι.

Πέραν όμως αυτών, το κράτος μέσω των ευρωπαϊκών και εθνικών ταμείων παρέχει οικονομικές ενισχύσεις και εργαλεία για την προώθηση δράσεων πρόληψης δημιουργίας δημοτικών αποβλήτων, χωριστής συλλογής του ανακυκλώσιμου και του οργανικού κλάσματος των δημοτικών αποβλήτων, αξιοποίησης ανακυκλώσιμων υλικών εντός της

Δημοκρατίας, ελαχιστοποίησης του ποσοστού διάθεσης των δημοτικών αποβλήτων σε χώρους υγειονομικής ταφής και της περιβαλλοντικά ορθολογικής αξιοποίησης των δημοτικών αποβλήτων προς όφελος της ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας. Οι οικονομικές ενισχύσεις αναμενόταν να αρχίσουν να παρέχονται εντός του 2015 και να ολοκληρωθούν μέχρι και το 2021 και θα παρέχονταν ως εξής:

Τοπικές Αρχές

- Συγχρηματοδότηση για τη υλοποίηση συστημάτων ΠΟΠ (πληρώνω όσο πετάω).
- Συγχρηματοδότηση της υλοποίησης μέτρων τα οποία προωθούν τη χωριστή συλλογή αποβλήτων όπως για παράδειγμα χωριστή διαλογή στη πηγή τουλάχιστον στο χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί, δημιουργία χώρων απόθεσης αποβλήτων (σταθερό σημείο ή με κινητή μονάδα), δημιουργία νησίδων, χωριστή συλλογή από πόρτα σε πόρτα, συλλογή μετά από ειδοποίηση κλπ.
- Συγχρηματοδότηση των δράσεων για την ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων σε απομακρυσμένες/απομονωμένες περιοχές (μηδενική παραγωγή απόβλητα) (συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων κομποστοποίησης, σταθμούς μεταφόρτωσης αποβλήτων, μικρά σημεία συλλογής και διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών, χώρο υγειονομικής ταφής για υπολείμματα.
- Ενίσχυση για αγορά υπηρεσιών στις τοπικές αρχές για την απασχόληση συμβούλων, για τις εκστρατείες επικοινωνίας, για έργα ειδικών διαχείρισης αποβλήτων.

Ιδιωτικός τομέας

- Οικονομική ενίσχυση για επιχειρήσεις συγκεκριμένου μεγέθους και αριθμού εργαζομένων για την εφαρμογή και προώθηση προγραμμάτων μείωσης παραγωγής αποβλήτων και χωριστής συλλογής αποβλήτων, στον κύκλο εργασιών τους.
- Οικονομική ενίσχυση εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων για επέκταση ή/και αναβάθμιση των τεχνολογιών που χρησιμοποιούν.
- Οικονομική ενίσχυση βιομηχανιών παραγωγής προϊόντων για συμπερίληψη ανακυκλώσιμων υλικών στις παραγωγικές διαδικασίες τους.

Δημόσιος Τομέας

Χρηματοδότηση του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα για την εφαρμογή προγραμμάτων μείωσης και χωριστής συλλογής των αποβλήτων τους.

Γενική Χρηματοδότηση

- Επιχορηγήσεις εκδηλώσεων, διαγωνισμών, δημιουργίας θεσμού βραβείων π.χ. καλύτερης απόδοσης στην εφαρμογή προγράμματος για χωριστή συλλογή ή/και πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, σε Τοπικές Αρχές, σχολεία, μη κυβερνητικές οργανώσεις, βιομηχανίες ή/και σε επίπεδο μεμονωμένων πολιτών.
- Επιχορήγηση συστημάτων εγγυοδοσίας.

2.3.5 Χρονοδιάγραμμα Μέτρων και Δράσεων

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν στις προηγούμενες Ενότητες και όπως καθορίζεται στο ΣΔΔΑ 2015-2021, στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων και των δράσεων.

Πίνακας 4: Χρονοδιάγραμμα επίτευξης στόχων και μέτρων ΣΔΔΑ 2015 - 2021

Μέτρα/ Στόχοι	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Νομοθετικά μέτρα	√	√	√	-	-	-	-	
Κρατικά έργα	√	√	√	√	√	√	-	
Εγκατάσταση της απαιτούμενης υποδομής	Υποδομή για: · βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα (μονάδες κομποστοποίησης και αναερόβιας επεξεργασίας) · δίκτυο πράσινων σημείων	Υποδομή για: · βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα (μονάδες κομποστοποίησης και αναερόβιας επεξεργασίας) · επεξεργασία πλαστικού · σύμμεικτα/υπολείμματα στερεών δημοτικών αποβλήτων · δίκτυο πράσινων σημείων	Υποδομή για: · βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα (μονάδες κομποστοποίησης και αναερόβιας επεξεργασίας) · επεξεργασία πλαστικού · υπολείμματα στερεών δημοτικών αποβλήτων · δίκτυο πράσινων σημείων	Υποδομή για: · βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα (μονάδες κομποστοποίησης και αναερόβιας επεξεργασίας) · επεξεργασία πλαστικού · υπολείμματα στερεών δημοτικών αποβλήτων · δίκτυο πράσινων σημείων	-	-	-	-
Οικονομικά μέτρα και κίνητρα	√	√	√	√	√	√	-	
Ενημέρωση και Εκπαίδευση	√	√	√	√	√	√	-	
40% χωριστή συλλογή των δημοτικών στερεών αποβλήτων	10%	15%	20%	25%	30%	35%	40%	
50% προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση τουλάχιστον στο χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί	26%	30%	35%	40%	45%	50%	-	
15% του οργανικού	0%	3%	5%	8%	10%	12%	15%	

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΔΔΑ 2015-2021

3.1 Εισαγωγή

Για τη διασφάλιση της επιτυχούς εφαρμογής του ΣΔΔΑ στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, σημαντικό ρόλο έχει η συνεχής παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής του σχεδίου.

Η ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των προτεινόμενων έργων και δράσεων, απαιτεί τη συλλογή στοιχείων, που θα εξυπηρετήσει την προετοιμασία, τη διαχείριση, την υλοποίηση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση καθώς και τη διαμόρφωση αναθεωρημένης και τεκμηριωμένης στρατηγικής για το μέλλον. Τα στοιχεία θα είναι ποιοτικά και ποσοτικά, για να πραγματοποιηθεί μια αναλυτική ολοκληρωμένη παρακολούθηση των αποτελεσμάτων.

Τα διαθέσιμα δεδομένα της υφιστάμενης διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων της Κύπρου, θα συγκριθούν με τους στόχους που τέθηκαν από τις πιο πρόσφατες εξελίξεις της νομοθεσίας της ΕΕ, καθώς και με τα ευρήματα της Έκθεσης Έγκαιρης Προειδοποίησης για την Κύπρο [SWD(2018)415] και της Επισκόπησης Περιβαλλοντικής Εφαρμογής της ΕΕ για την Κύπρο [SWD(2019)115].

3.2 Κατάσταση Επίτευξης Στόχων

3.2.1 Κατάσταση Επίτευξης Νομοθετικών Μέτρων

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η κατάσταση επίτευξης ή μη των στόχων για τα νομοθετικά μέτρα που είχαν προδιαγραφεί στο ΣΔΔΑ 2015-2021.

Νομοθετικά Μέτρα για τις Τοπικές Αρχές

- ✓ Εκδόθηκαν εντός του 2022 οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) Κανονισμοί, που αποσκοπούν στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των τοπικών αρχών διοίκησης, σε σχέση με τη διαχείριση των

δημοτικών τους αποβλήτων, καθώς και τη ρύθμιση επιμέρους ζητημάτων σε σχέση με το σύστημα «Πληρώνω όσο Πετάω». Επιπλέον, αναθέτουν στις ΑΤΑ την εξουσία να διενεργούν ελέγχους και να επιβάλλουν πρόστιμα για μη συμμόρφωση.

Νομοθετικά Μέτρα για τους Παραγωγούς Προϊόντων

- ✓ Θεσπίστηκε σύστημα εφαρμογής διευρυμένης ευθύνης παραγωγού για τη διαχείριση των απόβλητων συσκευασίας, των απόβλητων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, των αποβλήτων μπαταριών και συσσωρευτών και των απόβλητα ελαστικών.
- ✓ Θεσπίστηκαν Κανονισμοί εφαρμογής της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού για τη διαχείριση χαρτιού μη συσκευασίας και αναμένεται εντός του 2022 η ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, Κανονισμών για τη διαχείριση των αποβλήτων ιατρικών προϊόντων από τα νοικοκυριά.
- ✓ Εκπονήθηκαν προσχέδια κανονισμών που καθορίζουν την ευθύνη του παραγωγού για τα πλαστικά γεωργικά απόβλητα και θεσπίστηκαν συστήματα εγγυοδοσίας για τις συσκευασίες ποτών και βρίσκονται επί του παρόντος υπό δημόσια διαβούλευση.
- ✓ Μελλοντικά προβλέπεται να θεσπιστούν πρόσθετες υποχρεώσεις Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2019/904/ΕΕ για τα πλαστικά μιας χρήσης.
- ✓ Προγραμματίζεται, η καθιέρωση προγραμμάτων Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού για τα ογκώδη απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων επίπλων, στρωμάτων κ.λπ.

Νομοθετικά Μέτρα για τους Χώρους Ταφής

- ✓ Εγκρίθηκε η καθιέρωση φόρου υγειονομικής ταφής σε συνδυασμό με ένα ταμείο διαχείρισης αποβλήτων, όπως είχε συμπεριληφθεί στην πρόταση Life IP Waste. Περιλαμβάνεται φόρος υγειονομικής ταφής μέσω νομοθεσίας και δημιουργία ταμείου διαχείρισης αποβλήτων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης των εσόδων από τον φόρο υγειονομικής ταφής και την επιδότηση επενδύσεων διαχείρισης αποβλήτων με τα έσοδα που θα προέρχονται από τον προαναφερόμενο φόρο.

- ✓ Τροποποίηση των περί Στερεών Και Επικίνδυνων Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) Κανονισμοί (Κ.Δ.Π. 562/2003), με την εισαγωγή περαιτέρω περιορισμών, σύμφωνα με τους οποίους τα απόβλητα που έχουν συλλεχθεί χωριστά για προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση δεν θα γίνονται δεκτά σε χώρους υγειονομικής ταφής, εξαιρουμένων των υπολειμμάτων από την επακόλουθη επεξεργασία τους, σύμφωνα με την Οδηγία 2018/850/ΕΕ για την υγειονομική ταφή.

Νομοθετικά Μέτρα για τις Ιδιωτικές Επιχειρήσεις

- ✓ Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία 2021-2027, περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για τη στήριξη των επιχειρηματικών επενδύσεων στην κυκλική οικονομία. Εκτός από στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης και ευαισθητοποίησης, περιλαμβάνει προγράμματα χρηματοδότησης για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών για στήριξη των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας, την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στον ξενοδοχειακό τομέα και την εφαρμογή προτύπων κυκλικής οικονομίας σε βιομηχανία, αλυσίδες εφοδιασμού και προϊόντα.

Έλεγχοι-Επιθεωρήσεις

- ✓ Ενίσχυση των διατάξεων του νόμου για τους ελέγχους και τις επιθεωρήσεις, μέσω του περί Αποβλήτων (τροποποιητικός) Νόμος του 2021 (Ν. 104(I)/2021). Ο εν λόγω Νόμος εισάγει την εξουσία εφαρμογής άμεσων μέτρων σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης ή/και για μείωση του περιβαλλοντικού κινδύνου και εξάλειψη της ρύπανσης, συμπεριλαμβανομένης της αναστολής των εργασιών χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση.
- ✓ Στα πλαίσια θέσπισης των κανονισμών για τη διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων από τις ΑΤΑ εισήχθησαν πρόσθετες διατάξεις για τις επιθεωρήσεις, οι οποίες επιτρέπουν τον ορισμό επιθεωρητών από τις ΑΤΑ για τη διενέργεια ελέγχων συμμόρφωσης με τους κανονισμούς που θα εφαρμοστούν, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με το σύστημα ΠΟΠ και του κατάλληλου διαχωρισμού των δημοτικών αποβλήτων.

Διαχείριση Βιοαποδομήσιμων Αποβλήτων

- ✓ Διευθέτηση της χωριστής συλλογής των οργανικών αποβλήτων (κουζίνας και πράσινα απόβλητα) μέσω των κανονισμών που θεσπίστηκαν το 2022, οι οποίοι απαιτούν την

υποχρεωτική εφαρμογή συστημάτων χωριστής των δημοτικών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των οργανικών αποβλήτων.

- ✓ Δημιουργία ενός συλλογικού συστήματος χαρτιού μη συσκευασίας, το οποίο σήμερα λειτουργεί σε συνεργασία με την Green Dot Cyprus, μαζί με την επικείμενη υποχρέωση για τη χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων του χαρτιού συσκευασίας και μη συσκευασίας, αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της χωριστής συλλογής χαρτιού.
- ✓ Μέτρα μείωσης της σπατάλης τροφίμων θα συμπεριληφθούν στο αναθεωρημένο Πρόγραμμα Πρόληψης Αποβλήτων.

Αποχαρακτηρισμός Αποβλήτων

- ✓ Ανάπτυξη κριτηρίων για τον αποχαρακτηρισμό των αποβλήτων για συγκεκριμένες ροές αποβλήτων συμπεριλαμβάνεται ως δράση στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία 2021-2027, μετά από μελέτη για τον εντοπισμό βασικών αποβλήτων που μπορούν να αποχαρακτηριστούν.
- ✓ Προσδιορισμό βασικών προϊόντων/δευτερευόντων υλικών και ανάπτυξη προτύπων που θα επιτρέψουν την τυποποίηση και την εναρμόνιση των ορισμών και των ταξινομήσεων προϊόντων/υποπροϊόντων, την υιοθέτηση κριτηρίων αποχαρακτηρισμού και τη σύνταξη ποιοτικών προτύπων για τις δευτερογενείς πρώτες ύλες, μέσω του πρόγραμμα Life IP CYzero Waste.

Πρόσθετα νομοθετικά μέτρα:

- ✓ Η ίδρυση του Ταμείου διαχείρισης αποβλήτων συμπεριλαμβάνεται στο πρόγραμμα Life IP CYzero Waste, με στόχο τη διασφάλιση της αποτελεσματικής και αποδοτικής χρήσης του φόρου υγειονομικής ταφής και άλλων εσόδων και την επιδότηση επενδύσεων στη διαχείριση των αποβλήτων.
- ✓ Ολοκλήρωση του προγράμματος πρόληψης αποβλήτων, το οποίο εγκρίθηκε το 2015. Το αναθεωρημένο Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων 2021–2027 θα υιοθετηθεί το 2022.

3.2.2 Κατάσταση Επίτευξης Μέτρων Ενίσχυσης Υποδομών Διαχείρισης Αποβλήτων

Σχετικά με τα μέτρα ενίσχυσης των υποδομών διαχείρισης αποβλήτων, όπως προβλέπονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021 και παρουσιάζονται στην Ενότητα 2.3.2, η κατάσταση επίτευξης ή μη των στόχων παρουσιάζεται στη συνέχεια.

Κατασκευή και λειτουργία ΟΕΔΑ Λεμεσού

- ✓ Από το Νοέμβριο του 2017 τέθηκε σε λειτουργία η μονάδα ΟΕΔΑ Πεντακώμου για όλα τα μεικτά δημοτικά απόβλητα της Επαρχίας Λεμεσού. Η λειτουργία και η αποτελεσματικότητα της ΟΕΔΑ Λεμεσού καθώς και οι προτάσεις για την αναβάθμισή της έχουν αξιολογηθεί ως μέρος της αναθεώρησης του ΣΔΔΑ, ενώ θα αξιολογηθούν περαιτέρω στα πλαίσια της Μελέτης Βιωσιμότητας που θα διεξαχθεί.
- ✓ Κλείσιμο του ανεξέλεγκτου χώρου υγειονομικής ταφής στο Βατί.

Ολοκλήρωση του δικτύου των πράσινων σημείων

- ✓ Το 2016 ολοκληρώθηκε το Δίκτυο Πράσινων Σημείων με χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία, όπου περιλαμβάνονται 23 Πράσινα Σημεία και 4 κινητές μονάδες. Τα Πράσινα Σημεία τέθηκαν σε πλήρη λειτουργία το 2019, με την ανάθεση της διαχείρισής τους σε ανάδοχες εταιρείες διαχείρισης από τα Επαρχιακά Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων, που έχουν την ευθύνη της λειτουργίας τους.
- ✓ Ένταξη στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, πρόγραμμα επέκτασης του Δικτύου Πράσινων Σημείων, το οποίο περιλαμβάνει δράσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας των υφιστάμενων Πράσινων Σημείων και για την κατασκευή ή επέκταση 14 νέων Πράσινων Σημείων.

Κατασκευή και λειτουργία ΧΥΤΑ Λευκωσίας

- ✓ Από τον Νοέμβριο του 2018 πραγματοποιείται εκτροπή των μεικτών δημοτικών αποβλήτων της επαρχίας Λευκωσίας στη μονάδα ΟΕΔΑ Κόσιης για επεξεργασία.
- ✓ Ανάγκη εξασφάλισης επαρκούς υποδομής για την κατάλληλη επεξεργασία των αποβλήτων που θα συλλέγονται χωριστά. Η λειτουργία των δυο ΟΕΔΑ κρίνεται επαρκής για την κάλυψη των αναγκών όλων των περιοχών για την επεξεργασία των μεικτών δημοτικών αποβλήτων, δεδομένης της εφαρμογής των συστημάτων χωριστής συλλογής.

Ολοκλήρωση του έργου αποκατάστασης των χώρων ανεξέλεγκτης απόρριψης αποβλήτων

- ✓ Το 2019 πραγματοποιήθηκε οριστική διακοπή λειτουργίας των χωματερών Κοτσιάτη και Βατί για όλες τις ροές αποβλήτων.
- ✓ Αποκατάσταση των 23 ΧΑΔΑ στην επαρχία Λευκωσίας και των 46 ΧΑΔΑ στην επαρχία Λεμεσού έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2022 και αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το τέλος του 2024.
- ✓ Ολοκλήρωση της αποκατάστασης των ΧΑΔΑ Κοτσιάτη και Βατί αναμένεται έως το 2024.

Επαναξιολόγηση της δυναμικότητας της μονάδας ΟΕΔΑ Λάρνακας/Αμμοχώστου

- ✓ Αναβάθμιση της μονάδας ΟΕΔΑ Κόσιης έχει αξιολογηθεί ως μέρος της αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων, ενώ τα προτεινόμενα μέτρα θα αξιολογηθούν περαιτέρω στα πλαίσια της Μελέτης Βιωσιμότητας που θα διεξαχθεί.

Λειτουργία ΧΥΤΑ Πάφου

- ✓ Επανεκτίμηση στα πλαίσια της αναθεώρησης της Στρατηγικής για τη Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ενέργειες που έγιναν για τη χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων και τις απαιτήσεις των οδηγιών για τα απόβλητα που απαιτούν σημαντικές αυξήσεις στην ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση και μείωση της ποσότητας των αποβλήτων που καταλήγουν σε υγειονομική ταφή.
- ✓ Ανάγκη εξασφάλισης επαρκούς υποδομής για την κατάλληλη επεξεργασία των αποβλήτων που θα συλλέγονται χωριστά. Η λειτουργία των δυο ΟΕΔΑ κρίνεται επαρκής για την κάλυψη των αναγκών όλων των περιοχών για την επεξεργασία των μεικτών δημοτικών αποβλήτων, δεδομένης της εφαρμογής των συστημάτων χωριστής συλλογής.

Αξιολόγηση της αναγκαιότητας και κατασκευή διαμετακομιστικών μονάδων μεικτών δημοτικών αποβλήτων

- ✓ Λειτουργία τριών (3) σταθμών μεταφόρτωσης αποβλήτων (Πόλη Χρυσοχούς, Κάντου, Σκαρίνου) και προγραμματισμός κατασκευή νέου σταθμού μεταφόρτωσης αποβλήτων στη Λινού.

Πιλοτικά προγράμματα οικιακής κομποστοποίησης και χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων

- ✓ Διευθέτηση της χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων μέσω των κανονισμών που θα ψηφιστούν εντός του 2022.
- ✓ Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης στις αγροτικές περιοχές μέσω του προγράμματος πρόληψης, χωριστής συλλογής και ανάκτησης δημοτικών αποβλήτων για τις ορεινές περιοχές της Κύπρου με χρηματοδότηση από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Συνοχής και του προγράμματος εγκατάστασης κοινοτικών κομποστοποιητών σε απομακρυσμένες και ημι-απομακρυσμένες περιοχές το οποίο έχει συμπεριληφθεί στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
- ✓ Ολοκλήρωση του προγράμματος μείωσης δημοτικών στερεών αποβλήτων για παραλιακές ξενοδοχειακές και συναφείς τουριστικές υποδομές σε Λάρνακα και Αμμόχωστο μέσω χρηματοδότησης από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Συνοχής, το οποίο περιελάμβανε την εγκατάσταση υποδομής για τη χωριστή συλλογή οργανικών αποβλήτων από τις εγκαταστάσεις αυτές. Αντίστοιχο πρόγραμμα βρίσκεται υπό υλοποίηση στη Λεμεσό και Πάφο.

Πρόσθετα νομοθετικά μέτρα:

- ✓ Δεν έχει πραγματοποιηθεί αξιολόγηση της δυνατότητας χρήσης των SRF και RDF που παράγονται από τις μονάδες επεξεργασίας δημοτικών αποβλήτων, ωστόσο θα διασφαλιστεί μέσω της εφαρμογής των προτεινόμενων μέτρων της αναθεωρημένης Στρατηγικής για την αναβάθμιση των ΟΕΔΑ Κόσιης και Πεντακώμου.
- ✓ Όσον αφορά την μελέτη για την εφαρμογή ενιαίας πολιτικής για τη χρηματοδότηση ολόκληρου του συστήματος διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων σε Παγκύπρια βάση, αυτό δεν μπορεί να εφαρμοστεί λόγω της εισαγωγής συστημάτων ΠΟΠ από τις ΑΤΑ, που θα σχεδιαστούν ειδικά για το κάθε σύμπλεγμα δήμων/κοινοτήτων. Ωστόσο, θα αξιολογηθεί η ανάγκη για ενιαίο τέλος παραλαβής αποβλήτων στις 2 ΟΕΔΑ.

3.2.3 Κατάσταση Επίτευξης Μέτρων Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο βαθμός υλοποίησης των μέτρων και δράσεων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, σύμφωνα με όσα προβλέπονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021 και όπως παρουσιάζονται στην Ενότητα 0.

Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων

- ✓ Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για την υποβολή στοιχείων σχετικά με την παραγωγή, μεταφορά και επεξεργασία αποβλήτων.
- ✓ Υποχρέωση όλων των παραγωγών και κάτοχων επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και όλες τις αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων και μεταφορείς αποβλήτων, σε δήλωση των ποσοτικών δεδομένων των αποβλήτων που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε ετήσια βάση.
- ✓ Υποχρεωτική ηλεκτρονική υποβολή δεδομένων από τον Ιανουάριο του 2021 για τους παραγωγούς αποβλήτων και από τον Ιανουάριο του 2022 για τους παραγωγούς επικίνδυνων αποβλήτων.

Προγράμματα κατάρτισης των ΑΤΑ και των ενδιαφερόμενων φορέων σχετικά με την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης, τη διαλογή στην πηγή και τη χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων.

- ✓ Ολοκλήρωση της ανάπτυξης εξατομικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για δημόσιους υπαλλήλους, τοπικές αρχές, ενδιαφερόμενους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση αποβλήτων και το ευρύ κοινό το έτος 2019, μέσω της τεχνικής βοήθειας από την Ομάδα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της ΕΕ (SRSS).

Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση του κοινού

- ✓ Εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης και παροχή σχετικού ενημερωτικού υλικού πραγματοποιείται σε τακτική βάση.

Επιπρόσθετα μέτρα Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης:

- ✓ Η δημιουργία νέας ιστοσελίδας της αρμόδιας αρχής βρίσκεται σε εξέλιξη.
- ✓ Απόκλιση παρουσιάζεται από τη δράση δημιουργίας ηλεκτρονικής πλατφόρμας ανταλλαγής απόψεων, προτάσεων, γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης μεταξύ των αρμόδιων αρχών, των ενδιαφερομένων και του κοινού, καθώς δεν έχει εφαρμοστεί.

3.2.4 Κατάσταση Επίτευξης Οικονομικών Μέτρων και Εργαλείων

Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο βαθμός υλοποίησης των οικονομικών μέτρων και εργαλείων, σύμφωνα με όσα προβλέπονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021.

Τοπικές Αρχές

Ένας αριθμός προγραμμάτων τεχνοοικονομικής στήριξης θα εφαρμοστούν στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για στήριξη των ΑΤΑ στην υλοποίηση των υποχρεώσεών τους. Αυτά περιλαμβάνουν:

- ✓ Πρόγραμμα για την τεχνοοικονομική στήριξη των ΑΤΑ για τη δημιουργία συστημάτων χωριστής συλλογής στερεών δημοτικών αποβλήτων και την εφαρμογή συστημάτων Πληρώνω Όσο Πετάω.
- ✓ Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα μείωσης των στερεών δημοτικών αποβλήτων για παραλιακές ξενοδοχειακές και συναφείς τουριστικές υποδομές σε Λάρνακα και Αμμόχωστο.
- ✓ Πρόγραμμα μείωσης στερεών δημοτικών αποβλήτων για παραλιακές ξενοδοχειακές και συναφείς τουριστικές υποδομές σε Λεμεσό και Πάφο.
- ✓ Πρόγραμμα πρόληψης, χωριστής συλλογής και ανάκτησης δημοτικών αποβλήτων στις ορεινές περιοχές της Κύπρου.
- ✓ Πρόγραμμα εγκατάστασης 50 αυτόνομων μηχανικών κομποστοποιητών σε απομακρυσμένες και ημιαπομακρυσμένες περιοχές.
- ✓ Πρόγραμμα δημιουργίας 2 κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής και δικτύου καταστημάτων.
- ✓ Πρόγραμμα εγκατάστασης 50 πράσινων περιπτέρων σε απομακρυσμένες και ημιαπομακρυσμένες περιοχές.
- ✓ Δημιουργία συντονιστικού φορέα μεταξύ κεντρικής κυβέρνησης και τοπικής αυτοδιοίκησης για τη διαχείριση των αποβλήτων.
- ✓ Πρόγραμμα αναβάθμισης υφιστάμενων και ανάπτυξης νέων υποδομών για την επεξεργασία οργανικών ή/και ανακυκλώσιμων αποβλήτων.

Ιδιωτικός τομέας

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία περιλαμβάνει μια σειρά από δράσεις/προγράμματα, που στοχεύουν στη στήριξη της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς την κυκλική οικονομία. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν:

- ✓ Σχέδιο Επικοινωνίας, με στόχο την ενημέρωση της βιομηχανίας, των επιχειρήσεων και των καταναλωτών για τις προοπτικές και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που προσφέρει η κυκλική οικονομία.
- ✓ Υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε θέματα κυκλικής οικονομίας, για επιχειρήσεις και βιομηχανία, π.χ. αντίστροφη εφοδιαστική αλυσίδα (reverse logistics), κυκλικές αλυσίδες αξίας κ.λπ.
- ✓ Σεμινάρια για τα χρηματοδοτικά εργαλεία για στήριξη της βιομηχανίας.
- ✓ Παροχή υπηρεσιών καθοδήγησης επιχειρήσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Η επιχειρηματική καθοδήγηση θα περιλαμβάνει την προετοιμασία μιας Διαγνωστικής Έκθεσης προς την εταιρεία για τα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν για τη μετάβαση σε ένα κυκλικό μοντέλο λειτουργίας.
- ✓ Σχέδιο «Go Circular» για τη χρηματοδότηση έργων E&A με στόχο την ανάπτυξη νέων κυκλικών προϊόντων και υπηρεσιών.
- ✓ Σχέδιο ενίσχυσης των επενδύσεων στην κυκλική οικονομία στις επιχειρήσεις: Υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης για την υλοποίηση επενδυτικών προτάσεων, περιλαμβανομένης της πιστοποίησης, καθώς και προτάσεων που αφορούν βέλτιστες πρακτικές για στήριξη των clusters.
- ✓ Κυκλική οικονομία στον ξενοδοχειακό τομέα: Παροχή εκπαίδευσης και καθοδήγησης για τη διευκόλυνση της μετάβασης σε ένα κυκλικό μοντέλο λειτουργίας στον ξενοδοχειακό τομέα.
- ✓ Δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας ανταλλαγής πόρων (sharing marketplace για την κυκλική οικονομία): Δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας που θα επιτρέπει σε επιχειρήσεις, βιομηχανίες και δημόσιους οργανισμούς να μοιράζονται εξοπλισμό, υπηρεσίες, εγκαταστάσεις, απόβλητα, υλικά και προσωπικό.
- ✓ Η ανάπτυξη πρότυπων και πιστοποίησης για συστήματα διαχείρισης, προϊόντα και υπηρεσίες που συμβάλλουν στην κυκλική οικονομία.
- ✓ Εφαρμογή προτύπων κυκλικής οικονομίας σε πιλοτική βάση.

Δημόσιος Τομέας

- ✓ Η υποχρεωτική εφαρμογή συστημάτων χωριστής συλλογής για μια σειρά ρευμάτων δημοτικών αποβλήτων (συγκεκριμένα χαρτί, γυαλί, πλαστικό και μέταλλα, συμπεριλαμβανομένων συσκευασιών, ξύλο και συνθετικές συσκευασίες και ογκώδη απόβλητα) και για τα οργανικά απόβλητα (συμπεριλαμβανομένων των αποβλήτων τροφίμων και κήπων), καθώς και η υποχρεωτική εφαρμογή συστημάτων ΠΟΠ για την παροχή των απαραίτητων οικονομικών κινήτρων για ενθάρρυνση της διαλογής στην πηγή, προβλέπονται στο Κανονισμούς που ψηφίστηκαν το 2022.

Γενική Χρηματοδότηση

- ✓ Κανονισμοί για τη θέσπιση Συστήματος Εγγυοδοσίας για τις συσκευασίες ποτών έχουν ετοιμαστεί και βρίσκονται σε διαδικασία διαβούλευσης. Το σύστημα θα είναι υποχρεωτικό και η λειτουργία του συστήματος θα χρηματοδοτηθεί από τους παραγωγούς / εισαγωγείς ποτών.

3.3 Βαθμός Επίτευξης Στόχων

3.3.1 Ποσότητες Παραγωγής

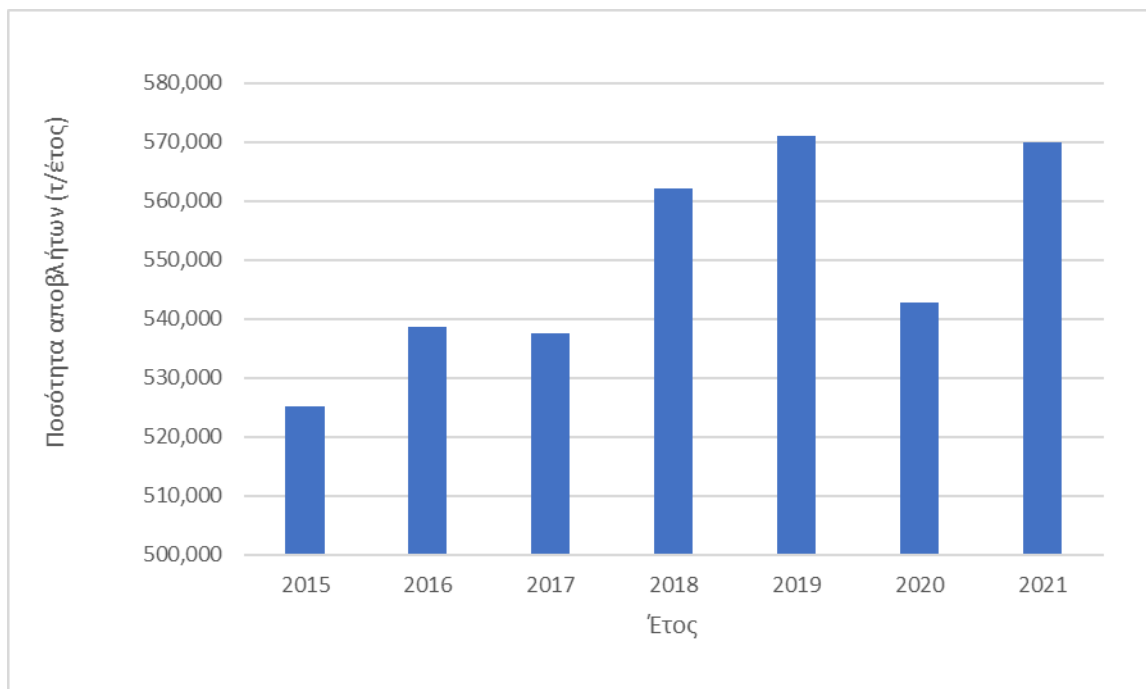
Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία από τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, στο πλαίσιο ανάλυσης της υφιστάμενης κατάστασης παραγωγής αποβλήτων, συγκεντρώνονται και παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα, τα ετήσια στοιχεία παγκύπριας παραγωγής για τη δεκαετία 2015-2021.

Επίσης, εκτιμάται η διακύμανση παραγωγής αστικών στερεών αποβλήτων σε συνάρτηση της πληθυσμιακής μεταβολής για την ίδια πενταετία και υπολογίζεται η κατά κεφαλήν παραγωγή ΑΣΑ.

Πίνακας 5: Διακύμανση κατά κεφαλήν παραγωγής ΑΣΑ για την πενταετία 2015-2021

Έτος	Πληθυσμός	Παραγόμενη Ποσότητα Αποβλήτων (τ/ έτος)	Ποσοστιαία Μεταβολή Παραγόμενης Ποσότητας ΑΣΑ (%)	Κατά Κεφαλήν παραγωγή αποβλήτων	
				kg / κάτοικο / έτος	kg / κάτοικο / ημέρα
2015	848.300	525.240	2,36%	619	1,70
2016	854.800	538.690	2,50%	630	1,73
2017	864.200	537.490	-0,22%	622	1,70
2018	875.900	562.100	4,38%	642	1,76
2019	888.000	571.073	1,57%	643	1,76
2020	895.992	542.840	-5,20%	609	1,66
2021	918.100	570.000	4,76%	633	1,73
Μέσος Όρος				628	1,72

*Τα δεδομένα για το έτος 2020 και 2021 είναι προσωρινά

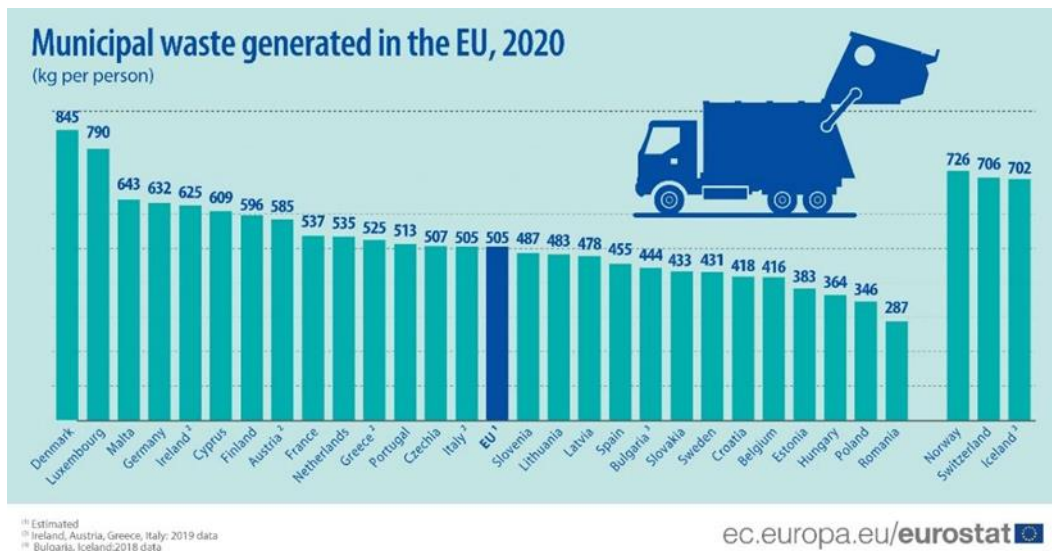
Σχήμα 1: Παραγωγή στερεών δημοτικών αποβλήτων 2015 – 2021

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία η μέση ετήσια κατά κεφαλήν παραγωγή αποβλήτων για τα έτη 2015 – 2021 στην Κυπριακή Δημοκρατία ανέρχεται σε 633 kg/κάτοικο-έτος.

Σχετικά με τη διακύμανση της παραγωγής, αυτή παρουσιάζει αύξηση από το 2015 μέχρι το 2016, ενώ από το 2016 μέχρι το 2017 παρατηρείται μικρή μείωση της παραγωγής. Από το 2017 μέχρι το 2019 η παραγωγή αποβλήτων παρουσίαζε ανοδική πορεία, ενώ σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της Στατιστική Υπηρεσίας, η συνολική παραγωγή αποβλήτων στην Κυπριακή Δημοκρατία ήταν μειωμένη για το έτος 2020. Τέλος, για το έτος 2021 παρατηρείται αύξηση της συνολική παραγωγής αποβλήτων της τάξης του 5%.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat , για το έτος 2020, η ποσότητα των αστικών αποβλήτων που παράχθηκε ανά άτομο στην Κύπρο ανήλθε σε 609 kg. Η ποσότητα αυτή είναι αυξημένη κατά 104 kg/κάτοικο-έτος συγκριτικά με το μέσο όρο παραγωγής αποβλήτων στην ΕΕ (περίπου ίσος με 505kg/κάτοικο-έτος).

Στην ακόλουθη Εικόνα, παρουσιάζονται οι ποσότητες αστικών αποβλήτων που παράχθηκαν ανά άτομο για το κάθε κράτος μέλος της ΕΕ, για το έτος 2020.

Εικόνα 1: Παραγωγή αστικών αποβλήτων στην ΕΕ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω στοιχεία, η Κυπριακή Δημοκρατία ανήκει στις χώρες που χαρακτηρίζονται από μεγάλη παραγωγή δημοτικών αποβλήτων ανά άτομο και κατατάσσεται στην 9η θέση των χωρών της ΕΕ με την μεγαλύτερη παραγωγή αποβλήτων.

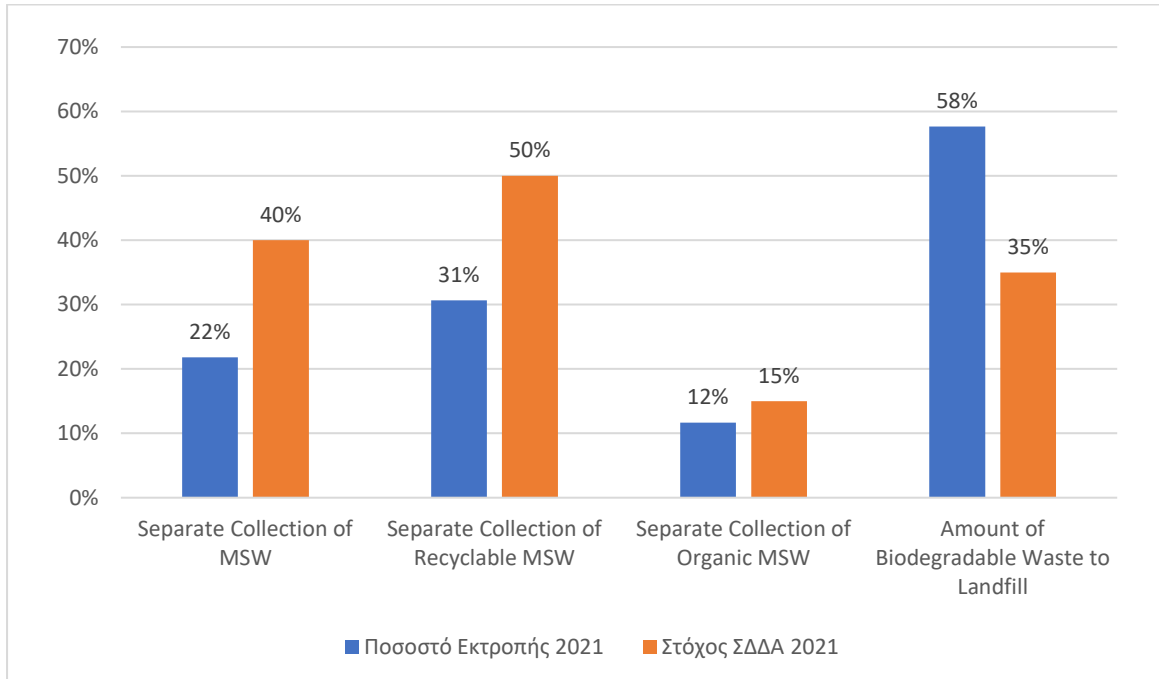
3.3.2 Εκτίμηση Επίτευξης Στόχων

Στην παρούσα Ενότητα γίνεται σύγκριση των ποσοτικών στόχων που ορίζονται από το ΣΔΔΑ 2015-2021 σε σχέση με τα στοιχεία ετήσιας παραγωγής αποβλήτων για τα έτη 2015-2021, σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου .

Στον ακόλουθο Πίνακα και Σχήμα, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα επίτευξης στόχων του ΣΔΔΑ για το έτος 2021.

Πίνακας 6: Ποσοστά επίτευξης των ποσοτικών στόχων του ΣΔΔΑ

Κατηγορία	Ποσοτικά Δεδομένα 2021 (τ/έτος)	Ποσοστιαία Δεδομένα (%)	Ετήσιος Στόχος ΣΔΔΑ (2021)
Χωριστή συλλογή δημοτικών στερεών	106.950	22%	40%
Χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων δημοτικών αποβλήτων	80.390	31%	50%
Χωριστή συλλογή οργανικών δημοτικών αποβλήτων	26.560	12%	15%
Ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων προς ΧΥΤΑ	131.430	58%	> 35%

Σχήμα 2: Έλεγχος επίτευξης στόχων εκτροπής του ΣΔΔΑ για το έτος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω Πίνακα, μπορεί να αξιολογηθεί η κατάσταση επίτευξης των στόχων του ΣΔΔΑ 2015-2021, για το έτος 2021.

Χωριστή Συλλογή Δημοτικών Στερεών Αποβλήτων

Σχετικά με τις ποσότητες χωριστής συλλογής των δημοτικών στερεών αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα ανακυκλώσιμα και οργανικά απόβλητα, η Κυπριακή Δημοκρατία απέχει σημαντικά από το στόχο επίτευξης, για το έτος 2021. Συγκεκριμένα το ποσοστό χωριστής συλλογής δημοτικών στερεών αποβλήτων εκτιμάται ίσο με 22% επί της συνολικής παραγωγής ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων, έναντι 40% που ήταν ο προκαθορισμένος στόχος.

Χωριστή Συλλογή Ανακυκλώσιμων Δημοτικών Αποβλήτων

Όσον αναφορά την χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων δημοτικών αποβλήτων, το ποσοστό εκτροπής για το έτος 2021 εκτιμάται μόλις 31% επί της συνολικής παραγωγής ανακυκλώσιμων αποβλήτων σε αντίθεση με το στόχο του 2021, που προέβλεπε 50% προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι το 2018 εκδόθηκε η έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης [SWD(2018) 415 final], η οποία αποτελεί μέρος της συνολικής έκθεσης εφαρμογής της Επιτροπής και αποσκοπεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη που κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τον στόχο του 2020 για 50% προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων που ορίζεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο α) της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Έκθεση για το έτος 2016, το ποσοστό ανακύκλωσης δημοτικών αποβλήτων της Κύπρου (συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης) σύμφωνα με τα στοιχεία από την Eurostat ήταν 17 %, ενώ το ποσοστό υγειονομικής ταφής ήταν 75%. Με βάση την ανάλυση των υφιστάμενων και σταθερά σχεδιασμένων πολιτικών στον τομέα της διαχείρισης των αποβλήτων, η Κύπρος ήταν μια από τις χώρες που κινδύνευαν να χάσουν τον στόχο του 2020 για 50 % προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων, γεγονός που επιβεβαιώνεται.

Στα πλαίσια της έκθεσης έγκαιρης προειδοποίησης, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι συνεχιζόμενες δυσκολίες της Κύπρου στην εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα οφείλονται κυρίως στα εξής:

- Έλλειψη υποδομών και συστημάτων συλλογής για τα ανακυκλώσιμα υλικά , καθώς και για την εκτροπή των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων από τις χωματερές
- Έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων διοικητικών επιπέδων και ανεπαρκή ικανότητα σε τοπικό επίπεδο, και
- Έλλειψη κινήτρων (συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης οικονομικών μέσων) για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και τη βελτίωση της ανακύκλωσης.

Επιπλέον, έγινε αναφορά σε σχέση με το καθεστώς διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού (EPR) για τις συσκευασίες στην Κύπρο, το οποίο δεν είναι αποτελεσματικό και η παρακολούθηση και επιβολή της δραστηριότητάς του είναι ανεπαρκής.

Χωριστή Συλλογή Οργανικών Αποβλήτων

Η υφιστάμενη ποσότητα χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων εκτιμάται ίση με 12% της συνολικής παραγωγής οργανικών αποβλήτων στην Κυπριακή Δημοκρατία, σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα για το έτος 2021. Η Κύπρος απέχει από την επίτευξη του ετήσιου στόχου για το έτος 2021 (15%), όπως έχει καθοριστεί στο ΣΔΔΑ 2015-2021.

Η απόκλιση από τον στόχο, οφείλεται στην μη έναρξη προγραμμάτων Διαλογής στη Πηγή (ΔσΠ) οργανικών αποβλήτων, καθώς και στην έλλειψη συστημάτων υποδομής και συλλογής οργανικών αποβλήτων. Τα οργανικά απόβλητα σύμφωνα με τα δεδομένα του ΣΔΔΑ 2021 – 2027, αποτελούν το 40% των αστικών στερεών αποβλήτων, γεγονός που αυξάνει την ανάγκη για εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων χωριστή συλλογή οργανικών αποβλήτων.

Ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων προς ΧΥΤΑ

Η ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που καταλήγει σε χώρους υγειονομικής ταφής, σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα για το έτος 2021, εκτιμήθηκε ίση με 58% επί της παραγόμενης ποσότητας βιοαποδομήσιμων αποβλήτων. Το ποσοστό αυτό απέχει σημαντικά από τον στόχο του ΣΔΔΑ 2015-2021, ο οποίος όριζε ότι από τον Ιούλιο του 2016 η ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που μπορεί να προωθηθεί για ταφή είναι έως 95.000 τόνοι, δηλαδή λιγότερο από το 35% της συνολικής παραγωγής οργανικών αποβλήτων.

Τέλος, στα πλαίσια της έκθεσης επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019 Cyprus [SWD(2019)115] , γίνεται αναφορά και αξιολόγηση της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων από την Κυπριακή Δημοκρατία. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Κύπρος, ως προς την εφαρμογή της σχετικής πολιτικής της ΕΕ για τα απόβλητα και την εκπλήρωση των στόχων της για το 2020, σύμφωνα με την Έκθεση, οφείλονται:

- στην έλλειψη συστημάτων υποδομής και συλλογής για ανακυκλώσιμα υλικά και για την εκτροπή των βιοδιασπώμενων αποβλήτων από χώρους υγειονομικής ταφής,
- στην έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων διοικητικών επιπέδων και στην έλλειψη ικανότητας σε τοπικό επίπεδο

3.3.3 Έκθεση Έγκαιρης Προειδοποίησης - SWD(2018) 415

Στην έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης [SWD(2018) 415 final] της ΕΕ τίθενται ορισμένες δράσεις για τη υποστήριξη και την βελτίωση των επιδόσεων της διαχείρισης των αποβλήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι δράσεις που προτείνονται στην έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης.

Πίνακας 7: Προτεινόμενες δράσεις της έκθεση επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2018

α/α	Δράση
Δράσεις για την βελτίωση τη χωριστής συλλογής των αποβλήτων	
1	Για να εξασφαλιστεί ότι η υποβολή εκθέσεων σχετικά με την ανακύκλωση των συσκευασιών από τους παραγωγούς που διαθέτουν τα προϊόντα στην αγορά είναι ακριβής και συνεπής: α. είναι απαραίτητοι οι συστηματικοί έλεγχοι των επιχειρήσεων που παρέχουν στοιχεία σχετικά με την ποσότητα των συσκευασιών που διατίθενται στην αγορά, β. χρειάζεται μια στατιστικά αντιπροσωπευτική ανάλυση της σύνθεσης των αστικών απορριμμάτων για να εκτιμηθεί η ποσότητα των απορριμμάτων συσκευασίας που παράγονται και να συγκριθεί η εκτίμηση αυτή με την ποσότητα που αναφέρεται ότι διατίθεται στην αγορά, και γ. πραγματοποίηση συμφωνία των εναπομεινουσών διαφορών μεταξύ των δύο πηγών που θα ακολουθήσουν.
2	Ανάπτυξη εθνικών προτύπων ελάχιστων υπηρεσιών για τη συλλογή απορριμμάτων (συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών αποβλήτων) για τον προσδιορισμό, για παράδειγμα, τον τύπο και τον όγκο των εμπορευματοκιβωτίων, τη συχνότητα συλλογής και τον τύπο του χρησιμοποιούμενου οχήματος, λαμβάνοντας υπόψη τον τύπο του οικιστικού αποθέματος, την αγροτική περιοχή, τυπικό κλίμα κ.λπ.
3	Διερεύνηση της δυνατότητας σχεδιασμού και εφαρμογής ενός συστήματος επιστροφής χρημάτων κατάθεσης για δοχεία ποτών, με στόχο την αύξηση του ποσοστού συλλογής συσκευασιών.
4	Επανεξέταση του συστήματος διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού για τις συσκευασίες και του βαθμού στον οποίο το κόστος συλλογής καλύπτεται από τα τέλη που καταβάλλουν οι παραγωγοί.
5	Επέκταση του δικτύου χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων σε δημόσιους χώρος.
6	Υποστήριξη των δήμων στο σχεδιασμό συστημάτων συλλογής οργανικών αποβλήτων, τα οποία να είναι αποτελεσματικά και να συλλαμβάνουν υλικά υψηλής ποιότητας. Διεξαγωγή δοκιμών για να διασφαλιστεί η καλή κατανόηση των πιθανών αποδόσεων των διαφορετικών συστημάτων.
7	Θέσπιση φόρου υγειονομικής ταφής, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι είναι ενημέρωτοι για τον συντελεστή του φόρου και το γεγονός ότι θα εφαρμόζεται για τουλάχιστον 5 χρόνια. Το τελικό επίπεδο φορολογίας να είναι αρκετά υψηλό ώστε να λειτουργεί ως κίνητρο για ανακύκλωση.
8	Υιοθέτηση δεσμευτικών στόχων ανακύκλωσης αστικών απορριμμάτων για τους δήμους, με οικονομικές κυρώσεις εάν δεν εκπληρωθούν.
9	Εφαρμογή συστημάτων Πληρώνω Όσο Πετώ, με παράλληλη διασφάλιση: α. διαχωρισμός της πηγής, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών αποβλήτων, όπως ορίζεται στο εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων

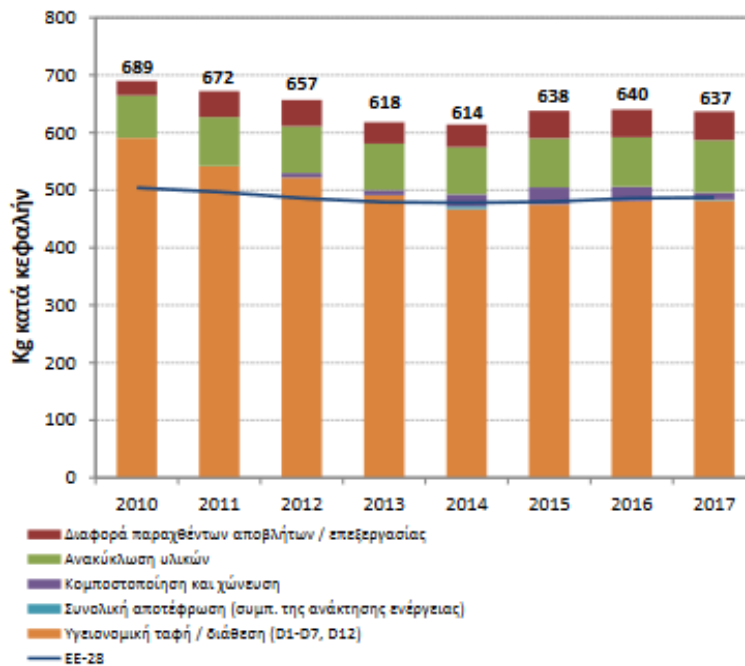
α/α	Δράση
	β. συλλογή από πόρτα σε πόρτα υψηλότερης συχνότητας για απορρίμματα τροφίμων, και γ. ενσωμάτωση των χώρων συλλογής στο σύστημα των πράσινων σημείων.
10	Κατάργηση, ή τουλάχιστον αύξηση σύμφωνα με τον δείκτη τιμών καταναλωτή, του μέγιστου νόμιμου επιπέδου τελών για τα απόβλητα που μπορούν να χρεώνονται οι πολίτες.
11	Κονδύλια της ΕΕ για την υποστήριξη δραστηριοτήτων ανακύκλωσης, συμπεριλαμβανομένης της χωριστής συλλογής αποβλήτων.
12	Ανάπτυξη ενός συνόλου εθνικών μέσων επικοινωνίας που απευθύνονται στο κοινό και χρησιμοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, με σαφή και συνεκτικά μηνύματα. Το υλικό αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιείται στο πλαίσιο εκστρατειών ευαισθητοποίησης, σε φυλλάδια και σε πράσινα σημεία.
13	Ανάπτυξη συστήματος σε εθνικό επίπεδο που παρέχει τεχνική υποστήριξη στους δήμους και συγκεκριμένα στους ακόλουθους τομείς: α. επιλογή υπηρεσιών συλλογής β. προμήθεια υπηρεσιών γ. διαχείριση υπηρεσιών δ. εκστρατείες επικοινωνίας σε συνδυασμό με την ενεργό ανταλλαγή καλών ιδεών και πρακτικών που μπορούν να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα όσον αφορά τη μείωση του κόστους και τη βελτίωση της απόδοσης

3.3.4 Έκθεση επισκόπησης εφαρμογής περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019 - Cyprus [SWD(2019)115]

3.3.4.1 Γενικά

Στα πλαίσια της έκθεσης επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019 Cyprus [SWD(2019)115], γίνεται αναφορά και αξιολόγηση της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία της έκθεσης, η παραγωγή αστικών αποβλήτων στην Κύπρο για το έτος 2017 ήταν σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ (637 έναντι περίπου 487 kg/έτος/κάτοικο). Στην ακόλουθη Εικόνα αναλύονται τα αστικά απόβλητα ανά τύπο επεξεργασίας για τη περίοδο 2010 – 2017.

Εικόνα 2: Αστικά απόβλητα ανά τύπο επεξεργασίας για τη περίοδο 2010 – 2017

Από τα δεδομένα της παραπάνω Εικόνας, γίνεται φανερό ότι το μεγαλύτερο μέρος των αστικών αποβλήτων της Κύπρου καταλήγει σε χώρους υγειονομικής ταφής (το 76 % έναντι του 24 % που είναι ο μέσος όρος για την ΕΕ). Το 16% των αποβλήτων ανακυκλώνεται, ενώ σε αυτό περιλαμβάνεται και ποσοστό κομποστοποίησης 2%, ποσοστό πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (46 %). Παρά τη σταθερή μείωση κατά την περίοδο 2009 – 2014, το ποσοστό υγειονομικής ταφής αυξήθηκε και πάλι το 2016.

Η Κύπρος απέχει σημαντικά από τους στόχο ανακύκλωσης (50%) που τίθεται για το 2020 και για το λόγω αυτό η Επιτροπή εξέδωσε την «Έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης» για την Κύπρο, στην οποία καθορίζονται οι δράσεις προτεραιότητας για την Κύπρο, για τη συμμόρφωση με τους στόχους ανακύκλωσης για το 2020 και για την περίοδο μετά το 2020.

3.3.4.2 Αποτελέσματα Υλοποίησης Προτεινόμενων Δράσεων

Στην έκθεση επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019 Cyprus [SWD(2019)115] τίθενται ορισμένες δράσεις προτεραιότητας για το 2019, που πρέπει να

υλοποιήσει η Κυπριακή Δημοκρατία, ώστε να επιτύχει τον στόχο του 2020 για αύξηση σε 50 % του ποσοστού ανακύκλωσης.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι δράσεις που προτείνονται στην Έκθεση, καθώς και ο βαθμός υλοποίησης των προβλεπόμενων δράσεων, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα από το ΣΔΔΑ 2021 – 2027.

Πίνακας 8: Στάδιο επίτευξης προτεινόμενων δράσεων της έκθεση επισκόπησης της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής της ΕΕ 2019

α/α	Δράση	Βαθμός Υλοποίησης
1	Εισαγωγή και σταδιακή αύξηση των φόρων επί της υγειονομικής ταφής αποβλήτων, με στόχο τη σταδιακή κατάργηση της υγειονομικής ταφής ανακυκλώσιμων και ανακτήσιμων αποβλήτων	Έχει υλοποιηθεί επιτυχώς
2	Ολοκλήρωση των εργασιών για την κατάργηση του τελευταίου μη συμμορφούμενου χώρου υγειονομικής ταφής	Έχει υλοποιηθεί επιτυχώς
3	Βελτίωση και επέκταση της χωριστής συλλογής αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων βιολογικών αποβλήτων. Θέσπιση ελάχιστων προτύπων υπηρεσιών για τη χωριστή συλλογή (π.χ. συχνότητα συλλογής, είδη κάδων κ.λπ.) στους δήμους, προκειμένου να διασφαλίζονται υψηλά ποσοστά συλλογής ανακυκλώσιμων αποβλήτων	Εκκρεμεί
4	Αξιοποίηση οικονομικών μέσων, όπως συστήματα «πληρωμής κατά την απόρριψη», και θέσπιση υποχρεωτικών στόχων ανακύκλωσης για δήμους, με κυρώσεις για τη μη συμμόρφωση (π.χ. πρόστιμα).	Εκκρεμεί
5	Ανάπτυξη και εφαρμογή προγραμμάτων υποστήριξης για τους δήμους προς συνδρομή τους στην υλοποίηση πολιτικών χωριστής συλλογής και στη βελτίωση των ποσοστών ανακύκλωσης	Εκκρεμεί
6	Βελτίωση της λειτουργίας των συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, σύμφωνα με τις γενικές ελάχιστες απαιτήσεις για τη ΔΕΠ	Έχει υλοποιηθεί επιτυχώς
7	Εξέταση της πιθανότητας περιορισμού των εισερχόμενων αποστολών αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της οδηγίας-πλαίσου για τα απόβλητα, για διευκόλυνση της ανάκτησης ενέργειας από τοπικά παραγόμενα υπολειμματικά απόβλητα που, σε διαφορετική περίπτωση, θα έπρεπε να απορριφθούν σε χώρους υγειονομικής ταφής	-

4.0 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ολοκληρώνοντας την παρούσα Έκθεση και έχοντας συλλέξει και επεξεργαστεί διεξοδικά τα απαραίτητα δεδομένα, σχετικά με την διαχείριση των δημοτικών στερεών αποβλήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, μπορούμε να εξάγουμε ορισμένα συμπεράσματα σε σχέση με τον βαθμό επίτευξης των στόχων που όριζε το Σχεδίου Διαχείρισης Αστικών Αποβλήτων 2015 – 2021.

Κατά την περίοδο εφαρμογής του ΣΔΔΑ 2015-2021, θεσπίστηκε σύστημα εφαρμογής διευρυμένης ευθύνης παραγωγού για τη διαχείριση των απόβλητων διαφορετικών ρευμάτων, εγκρίθηκε η καθιέρωση φόρου υγειονομικής ταφής σε συνδυασμό με ένα ταμείο διαχείρισης αποβλήτων και ενισχύθηκαν οι διατάξεις του νόμου για τους ελέγχους και τις επιθεωρήσεις, μέσω του περί Αποβλήτων (τροποποιητικός) Νόμου του 2021 (Ν. 104(I)/2021).

Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος των **νομοθετικών μέτρων** και δράσεων που φορούν τις τοπικές αρχές, τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, την διαχείριση βιοαποδομήσιμων αποβλήτων και των αποχαρακτηρισμό των αποβλήτων δεν υλοποιήθηκαν εντός της εξαετίας.

Όσον αναφορά τα μέτρα **ενίσχυσης των υποδομών** επεξεργασίας των αποβλήτων, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προχωρήσει στην επίτευξη μεγάλου ποσοστού των στόχων που καθορίζονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021 σε σχέση με τις μονάδες επεξεργασίας των δημοτικών στερεών αποβλήτων και τους χώρους ανεξέλεγκτης ταφής. Απόκλιση παρουσιάζεται στους στόχους που σχετίζονται με την χωριστή συλλογή των αποβλήτων (ανακυκλώσιμα, οργανικά κλπ.) και κατ' επέκταση την εξασφάλιση επαρκών υποδομών για την κατάλληλη επεξεργασία των αντίστοιχων ρευμάτων αποβλήτων.

Τα μέτρα και οι δράσεις **ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης**, που σχετίζονταν με την δημιουργία βάσης δεδομένων, την εφαρμογή προγράμματος κατάρτισης των ΑΤΑ και των ενδιαφερόμενων φορέων σχετικά με τη πρόληψη, τη διαλογή στην πηγή και τη χωριστή

συλλογή των δημοτικών αποβλήτων, καθώς και τις εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς. Εντός της περιόδου εφαρμογής του ΣΔΔΑ, δεν επιτεύχθηκε η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας ανταλλαγής απόψεων, προτάσεων, γνώσεων και εμπειρογνωμοσύνης μεταξύ των αρμόδιων αρχών, αλλά και η δημιουργία νέας ιστοσελίδας της αρμόδιας αρχής (υπό εξέλιξη).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι εντός του έτους 2022 εκδόθηκαν οι περί Αποβλήτων (Διαχείριση Δημοτικών Αποβλήτων από τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης) **Κανονισμοί**, που αποσκοπούν στον καθορισμό των αρμοδιοτήτων των τοπικών αρχών διοίκησης, σε σχέση με τη διαχείριση των δημοτικών τους αποβλήτων, καθώς και τη ρύθμιση επιμέρους ζητημάτων σε σχέση με το σύστημα «**Πληρώνω όσο Πετάω**». Οι Κανονισμοί, αναθέτουν επιπλέον στις ΑΤΑ την εξουσία να διενεργούν ελέγχους και να επιβάλλουν πρόστιμα για μη συμμόρφωση.

Επιπλέον, στο ΣΔΔΑ 2015-2021 είχαν οριστεί ποσοτικοί στόχοι σχετικά με την χωριστή συλλογή δημοτικών στερεών αποβλήτων, την χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων και τις ποσότητες βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που επιτρέπονταν να προωθούνται για ταφή. Στην παρούσα μελέτη, ο βαθμός επίτευξης των στόχων προσδιορίζεται για το έτος 2021, σύμφωνα με τα προσωρινά δεδομένα της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου.

Το σύνολο των ποσοτικών στόχων που ορίζονταν από το ΣΔΔΑ, δεν επιτεύχθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία για το έτος 2021. Ειδικότερα, παρατηρήθηκαν οι εξής αποκλίσεις

- Σχετικά με τις ποσότητες χωριστής συλλογής των δημοτικών στερεών αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα ανακυκλώσιμα και οργανικά απόβλητα, η Κυπριακή Δημοκρατία απέχει σημαντικά από το στόχο επίτευξης για το έτος 2021. Συγκεκριμένα το ποσοστό χωριστής συλλογής δημοτικών στερεών αποβλήτων εκτιμάται ίσο με 22% επί της συνολικής παραγωγής ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων, έναντι 40% που ήταν ο προκαθορισμένος στόχος.

- Όσον αναφορά την χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων δημοτικών αποβλήτων, το ποσοστό εκτροπής για το έτος 2021 εκτιμάται μόλις 31% επί της συνολικής παραγωγής ανακυκλώσιμων αποβλήτων σε αντίθεση με το στόχο του 2021, που προέβλεπε 50% προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση των αστικών αποβλήτων.
- Η υφιστάμενη ποσότητα χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων εκτιμάται ίση με 12% της συνολικής παραγωγής οργανικών αποβλήτων στη Κυπριακή Δημοκρατία, ποσοστό που απέχει από την επίτευξη του ετήσιου στόχου για το έτος 2021 (15%).
- Τέλος, η ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που καταλήγει σε χώρους υγειονομικής ταφής, εκτιμήθηκε ίση με 58% επί της παραγόμενης ποσότητας βιοαποδομήσιμων αποβλήτων. Το ποσοστό αυτό απέχει σημαντικά από τον καθορισμένο στόχο, ο οποίος ορίζει ότι από τον Ιούλιο του 2016 η ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που μπορεί να προωθηθεί για ταφή είναι 95.000 τόνοι, δηλαδή λιγότερο από το 35% της συνολικής παραγωγής οργανικών αποβλήτων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, η Κυπριακή Δημοκρατία, αποκλίνει σημαντικά από τους στόχους που ορίζονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021 σε σχέση με την χωριστή συλλογή και επεξεργασία των ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων.

Επιπλέον, τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την παρούσα Έκθεση σε συνδυασμό με την έκθεση έγκαιρης προειδοποίησης [SWD(2018) 415 final] (βλ. ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ), σχετικά με τις δυσκολίες της Κυπριακής Δημοκρατίας στην εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα οφείλονται κυρίως στα εξής:

- Έλλειψη υποδομών και συστημάτων συλλογής για τα ανακυκλώσιμα υλικά , καθώς και για την εκτροπή των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων από τις χωματερές
- Έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων διοικητικών επιπέδων και ανεπαρκή ικανότητα σε τοπικό επίπεδο, και

- Έλλειψη κινήτρων (συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης οικονομικών μέσων) για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και τη βελτίωση της ανακύκλωσης.

Τέλος, στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζεται συγκεντρωτικά η αξιολόγηση επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων / δεικτών, όπως αυτά καθορίζονται από το ΣΔΔΑ 2015-2021. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στις δράσεις που έχουν σχεδιαστεί στο πλαίσιο του έργου LIFE-IP CYzero WASTE και θα υποστηρίξουν, ενισχύσουν και μεγιστοποιήσουν την επίτευξη των εν λόγω στόχων / δεικτών.

Μέρος των δράσεων που έχουν σχεδιαστεί στο πλαίσιο LIFE-IP CYzero WASTE παρουσιάζονται ακολούθως:

- **Δράση C1:** Χωριστή συλλογή των βιοαποβλήτων και προώθηση αποτελεσματικών αποκεντρωμένων και συγκεντρωτικών λύσεων για τη βιολογική επεξεργασία τους.
- **Δράση C2:** Αύξηση της χωριστής συλλογής ξηρών ανακυκλώσιμων υλικών μέσω της κατασκευής και λειτουργίας Πράσινων Περιπτέρων, όπου οι παραγωγοί αποβλήτων μπορούν να φέρνουν διαλεγμένα απόβλητα και να ενημερώνονται για θέματα διαχείρισης αποβλήτων.
- **Δράση C3:** Αύξηση της συλλογής επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων μέσω υλοποίησης δύο σταθερών και τεσσάρων κινητών μονάδων συλλογής επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων.
- **Δράση C4:** Προώθηση πρωτοβουλιών μείωσης της σπατάλης τροφίμων και αγροτικών αποβλήτων.
- **Δράση C5:** Κατασκευή και λειτουργία δύο Κέντρων Επανάχρησης/Επισκευής και ενός δικτύου καταστημάτων επανάχρησης στις μεγάλες πόλεις.
- **Δράση C6:** Παροχή κινήτρων στον πολίτη μέσω συστημάτων ΠΟΠ και παρακολούθηση των υπολειπόμενων ποσοτήτων.
- **Δράση C7:** Αντιμετώπιση της πρόκλησης των νέων υποχρεώσεων, και ιδίως εκείνων που απορρέουν από την οδηγία για τα θαλάσσια απορρίμματα πλαστικών.
- **Δράση C8:** Εισαγωγή του φόρου υγειονομικής ταφής και του ταμείου διαχείρισης αποβλήτων στο κυπριακό νομοθετικό πλαίσιο μαζί με την ανάπτυξη προτύπων για την αξιοποίηση δευτερογενών πρώτων υλών.

- **Δράση C9:** Ενίσχυση της δημιουργίας ικανοτήτων για την αύξηση της γνώσης και την αλλαγή της συμπεριφοράς στη διαχείριση αποβλήτων ιδίως όσο αφορά τις Τοπικές Αρχές.
- **Δράση C10:** Δημιουργία Συντονιστικού Φορέα Διαχείρισης Αποβλήτων
- **Δράση D:** Παρακολούθηση των επιπτώσεων του έργου
- **Δράση E1:** Επίτευξη υψηλού βαθμού περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και συμμετοχής του κοινού σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων

Πίνακας 9: Αξιολόγηση της επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων / δεικτών του ΣΔΔΑ 2015-2021

α/α	Στόχος / Δείκτης	Βαθμός Επίτευξης	Παρατηρήσεις	Συνεισφορά Δράσεων LIFE IP
Ποιοτικοί Στόχοι / Δείκτες				
1	Εξασφάλιση προστασίας περιβάλλοντος	Επιτεύχθηκε Μερικώς	Όλα τα μέτρα και οι δράσεις που προβλέπονταν από το ΣΔΔΑ και έχουν επιτευχθεί, συμβάλουν καθοριστικά στην προστασία του περιβάλλοντος. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν υλοποίησε το σύνολο των στόχων που περιλαμβάνονταν στο ΣΔΔΑ 2015-2021, παρουσιάζοντας μεγάλες αποκλίσεις κυρίως στις δράσεις και τα μέτρα διαχείρισης των ανακυκλώσιμων και οργανικών αποβλήτων.	Σύνολο Δράσεων
2	Αποδοτικότερη διαχείριση των αποβλήτων ως πόρων	Επιτεύχθηκε Μερικώς	Η Κυπριακή Δημοκρατία ιεραρχεί ψηλά την κυκλική οικονομία και κατ' επέκταση τη διαχείριση των αποβλήτων ως πόρους. Παράδειγμα αποτελεί η δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας ανταλλαγής πόρων (sharing marketplace για την κυκλική οικονομία) που επιτρέπει σε επιχειρήσεις, βιομηχανίες και δημόσιους οργανισμούς να μοιράζονται εξοπλισμό, υπηρεσίες, εγκαταστάσεις, απόβλητα, υλικά και προσωπικό. Ωστόσο, για να μπορέσει να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η χωριστή συλλογή και επεξεργασία στερέων αποβλήτων.	Δράσεις C1, C2, C3, C5-C7
3	Αύξηση του βαθμού χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών ως πρώτες ύλες στην Κύπρο	Δεν Επιτεύχθηκε	Το μεγαλύτερο μέρος των εγκαταστάσεων ανακύκλωσης στην Κύπρο δεν παράγουν δευτερογενείς πρώτες ύλες, παρά μόνο αποθηκεύουν, διαχωρίζουν και δεματοποιούν το υλικό για εξαγωγή. Μια πιο κυκλική προσέγγιση μέσω της οποίας οι δευτερογενείς πρώτες ύλες θα ήταν διαθέσιμες σε τοπικό επίπεδο, θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση του βαθμού χρήσης ανακυκλώσιμων υλικών ως πρώτες ύλες στην Κύπρο.	Δράση C8
4	Εκπαίδευση και κατάρτιση σχετικά με την διαχείριση αποβλήτων (capacity building)	Επιτεύχθηκε	Ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη εξατομικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για δημόσιους υπαλλήλους, τοπικές αρχές, ενδιαφερόμενους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση αποβλήτων και το ευρύ κοινό το έτος 2019, μέσω της τεχνικής βοήθειας από την Ομάδα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της ΕΕ (SRSS).	Δράση C9
5	Ανάπτυξη νέων και ενδυνάμωση υφιστάμενων συστημάτων συλλογής και ανάκτησης αποβλήτων καθώς και των χώρων τελικής διάθεσης	Επιτεύχθηκε Μερικώς	Επιτεύχθηκε μεγάλο ποσοστό των στόχων, σχετικά με τα μέτρα ενίσχυσης των υποδομών επεξεργασίας των αποβλήτων. Απόκλιση παρουσιάζεται στους στόχους που σχετίζονται με την χωριστή συλλογή των αποβλήτων (ανακυκλώσιμα, οργανικά κλπ.) και κατ' επέκταση την εξασφάλιση επαρκών	Δράσεις C1, C2, C3, C5-C7

			υποδομών για την κατάλληλη επεξεργασία των αντίστοιχων ρευμάτων αποβλήτων.	
6	Επίτευξη υψηλού βαθμού περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και συμμετοχής του κοινού σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων (δημιουργία κοινωνίας ανακύκλωσης)	Επιτεύχθηκε Μερικώς	Υλοποιήθηκαν εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα διαχείρισης των αποβλήτων. Επιπλέον σε τακτική βάση πραγματοποιείται παροχή σχετικού ενημερωτικού υλικού. Ωστόσο, για την επίτευξη υψηλού βαθμού περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, απαιτούνται συνεχείς εκστρατείες ενημέρωσης του ευρύτερου κοινού για την πρόληψη, την προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και οικιακή κομποστοποίηση.	Δράση E1
7	Προώθηση σχεδιασμού και χρήση προϊόντων και διαδικασιών που ενισχύουν την εξοικονόμηση πόρων	Επιτεύχθηκε Μερικώς	Θεσπίστηκε το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία 2021-2027», το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από δράσεις/προγράμματα, που στοχεύουν στη στήριξη της βιομηχανίας και των επιχειρήσεων προς την κυκλική οικονομία. Πάραυτα, απαιτείται συνεχής ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για την ενίσχυση της εξοικονόμησης πόρων.	Δράση C9
8	Ανάπτυξη ενός αξιόπιστου, λειτουργικού και ευέλικτου συστήματος συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων	Επιτεύχθηκε	Αναπτύχθηκε ηλεκτρονική βάση δεδομένων για την υποβολή στοιχείων σχετικά με την παραγωγή, μεταφορά και επεξεργασία αποβλήτων. Επιπλέον, καθιερώθηκε υποχρεωτική δήλωση των ποσοτικών δεδομένων των αποβλήτων που υποβάλλονται σε επεξεργασία σε ετήσια βάση, για όλους του παραγωγούς και τους κάτοχους επικίνδυνων αποβλήτων, καθώς και για όλες τις αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων και μεταφορείς αποβλήτων	Δράση D
Ποσοτικοί Στόχοι / Δείκτες				
9	40% χωριστή συλλογή επί του συνόλου των δημοτικών στερεών αποβλήτων μέχρι το 2021 με απώτερο στόχο το 50% μέχρι το 2027	Δεν Επιτεύχθηκε	Η Κυπριακή Δημοκρατία απέχει σημαντικά από το στόχο επίτευξης χωριστής συλλογής των δημοτικών στερεών αποβλήτων για το έτος 2021. Συγκεκριμένα το ποσοστό χωριστής συλλογής δημοτικών στερεών αποβλήτων εκτιμάται ίσο με 22% επί της συνολικής παραγωγής δημοτικών αποβλήτων για το έτος 2021 , σύμφωνα με τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία.	Δράσεις C1, C2, C3, C5-C7
10	50% του ανακυκλώσιμου υλικού στα δημοτικά απόβλητα να τυγχάνει προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση μέχρι το 2020	Δεν Επιτεύχθηκε	Η Κυπριακή Δημοκρατία απέχει σημαντικά από το στόχο επίτευξης χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων δημοτικών αποβλήτων για το έτος 2021. Ειδικότερα, το ποσοστό εκτροπής για το έτος 2021 εκτιμάται μόλις 31% επί της συνολικής παραγωγής ανακυκλώσιμων αποβλήτων , σύμφωνα με τα μέχρι τώρα διαθέσιμα στοιχεία.	Δράσεις C2, C5

11	15% των οργανικών δημοτικών αποβλήτων να συλλέγεται χωριστά μέχρι το 2021	Δεν Επιτεύχθηκε	<p>Η Κυπριακή Δημοκρατία απέχει από το στόχο επίτευξης χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων για το έτος 2021.</p> <p>Συγκεκριμένα το ποσοστό χωριστής συλλογής οργανικών αποβλήτων εκτιμάται ίσο με 12% επί της συνολικής παραγωγής οργανικών αποβλήτων, έναντι 15% που ήταν ο προκαθορισμένος στόχος.</p>	Δράση C1
12	Από τον Ιούλιο του 2016, η μέγιστη ποσότητα βιοαποδομησιμου που μπορεί να προωθηθεί για ταφή είναι 95.000 τόνοι	Δεν Επιτεύχθηκε	<p>Η ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που καταλήγει σε χώρους υγειονομικής ταφής το έτος 2021 ανέρχεται σε 131.430 τόνοι. Το ποσοστό αυτό απέχει σημαντικά από τον καθορισμένο στόχο, ο οποίος ορίζει ότι από τον Ιούλιο του 2016 η ποσότητα βιοαποδομήσιμων αποβλήτων που μπορεί να προωθηθεί για ταφή είναι 95.000 τόνοι.</p>	Δράσεις C1 και C4

Σύμφωνα με την Έκθεση Περιβαλλοντικής Εφαρμογής (Environmental Implementation Report -EIR) του 2019 σημειώθηκε πρόοδος στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων στην Κύπρο, με το Στρατηγικό Πλαίσιο για τα απόβλητα να είναι πλέον σε ισχύ και τα Εθνικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων για όλες τις ροές αποβλήτων να έχουν εγκριθεί. Επιπλέον, οι παράνομες χωματερές σε Λεμεσό και Λευκωσία έχουν κλείσει και έχουν τεθεί σε εφαρμογή νέα οικονομικά εργαλεία. Ωστόσο, στην Έκθεση τονίστηκε η σημασία της δημιουργίας ενός επαρκούς δικτύου εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων που θα διαχειρίζονται αποτελεσματικά όλα τα απόβλητα της Κύπρου σύμφωνα με την ιεραρχία των αποβλήτων.

Στο πλαίσιο επικαιροποίησης των στρατηγικών του, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος έχει εκπονήσει το Σχέδιο Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων 2021-2027, με βασικό σκοπό τον καθορισμό του πλαισίου των δράσεων και των μέτρων που θα εφαρμοστούν την επόμενη εξαετία στον τομέα διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων.

Οι άμεσοι παράγοντες που λήφθηκαν υπόψη κατά την αναθεώρηση της δυναμικότητας των υποδομών είναι οι εξής:

- Αύξηση του οργανικού κλάσματος περιλαμβανομένων πράσινων (κλαδεμάτων) από τη χωριστή συλλογή και εξασφάλιση επαρκούς δυναμικότητας αποκλειστικών μονάδων επεξεργασίας οργανικών αποβλήτων για ποιοτικό κόμποστ ή αναερόβια χώνευση.
- Αύξηση ποσοστού ανακύκλωσης από τη διαλογή στην πηγή και χωριστή συλλογή των δημοτικών αποβλήτων.
- Μείωση των μεικτών αποβλήτων: Οι ΟΕΔΑ εκτιμάται ότι θα έχουν πλεονάζουσα δυναμικότητα λόγω της προβλεπόμενης μείωσης των μεικτών αποβλήτων. Ως εκ τούτου μπορούν μερικώς να μετατραπούν/αναπροσαρμοστούν σε μονάδες επεξεργασίας των οργανικών αποβλήτων που συλλέγονται χωριστά για την παραγωγή ποιοτικής κομπόστας. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, τα μέτρα της Στρατηγικής βασίζονται στην ανάγκη διασφάλισης της επάρκειας των υποδομών για κάθε επαρχία, ειδικά για την επεξεργασία των οργανικών αποβλήτων που θα συλλέγονται χωριστά και των μεικτών αποβλήτων.

Το ΣΔΔΑ 2021-2027 θέτει ως μέτρο την αναβάθμιση του ΟΕΔΑ Κόσιης, ώστε να τυγχάνουν διαχείρισης τα μεικτά απόβλητα και τα οργανικά απόβλητα που συλλέγονται χωριστά από τις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου.

Η ΟΕΔΑ Πεντακώμου επίσης προτείνεται όπως αναβαθμιστεί, στοχεύοντας στην αποδοχή των μεικτών αποβλήτων και της επαρχίας Πάφου και τη διαχείριση των οργανικών αποβλήτων που συλλέγονται χωριστά από την επαρχία Λεμεσού.

Τα μέτρα του ΣΔΔΑ 2021-2027 περιλαμβάνουν:

A. ΜΕΤΡΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

- Μείωση Δημιουργίας Αποβλήτων
- Επισκευή και Επαναχρησιμοποίηση/Προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση
- Χωριστή Συλλογή Δημοτικών Αποβλήτων (ανακυκλώσιμων /οργανικών/επικίνδυνων)

- Διευρυμένη Ευθύνη Παραγωγού (EPR)
- Υποδομές

ο Υποδομές για τη διαχείριση ανακυκλώσιμων αποβλήτων

ο Υποδομές για τη διαχείριση οργανικών αποβλήτων εκτός ΟΕΔΑ (απο χωριστή συλλογή)

ο Υποδομές για τη διαχείριση οργανικών αποβλήτων σε ΟΕΔΑ Πεντακώμου (Επαρχίες Λεμεσού και Πάφου)

ο Υποδομές για τη διαχείριση οργανικών αποβλήτων σε ΟΕΔΑ ΚΟΣΙΗΣ (Επαρχίες Λάρνακας Αμμοχώστου-Λευκωσία)

ο Υποδομές για τη διαχείριση μεικτών αποβλήτων

ο Υποδομές για ανάκτηση ενέργειας από απόβλητα (waste to energy)

B. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

- Νομοθετικά Μέτρα
- Χρηματοοικονομικά μέτρα (εργαλεία)
- Διαχείριση Δεδομένων Αποβλήτων
- Επιθεώρηση και επιβολή
- Ενίσχυση διοικητικής ικανότητας εμπλεκομένων
- Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση

Ο σχεδιασμός της διαχείρισης των αποβλήτων χρειάζεται τη δέσμευση όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Η δέσμευση θα μπορούσε να έρθει μέσω της πειθούς, με τη χρήση ορθολογικών επιχειρημάτων, της ευαισθητοποίησης και της παροχής οικονομικών κινήτρων. Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να έχουν επίγνωση του κόστους των καινοτομιών στα απόβλητα και να προσπαθήσουν να το αντισταθμίσουν με συμπληρωματικά διοικητικά ή φορολογικά μέτρα.

Θα πρέπει να διατηρείται τακτική επικοινωνία και διάλογος μεταξύ των ενδιαφερομένων που εμπλέκονται στην εφαρμογή των προγραμμάτων Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού (ΔΕΠ), συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών και των διανομέων, των ιδιωτικών ή δημόσιων φορέων διαχείρισης αποβλήτων, των τοπικών αρχών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και, κατά περίπτωση, των φορέων της κοινωνικής οικονομίας, των δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής και των φορέων εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση.

Η πολιτική διαχείρισης των δημοτικών αποβλήτων είναι ευθύνη των ακόλουθων αρχών και εμπλεκόμενων φορέων:

- **Το Τμήμα Περιβάλλοντος** του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ενεργεί ως η αρμόδια αρχή για τη διαχείριση των αποβλήτων. Είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και εφαρμογή της εθνικής πολιτικής για τη διαχείριση των αποβλήτων μέσω της Στρατηγικής Διαχείρισης Δημοτικών Αποβλήτων και του Προγράμματος Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων, για την εφαρμογή της νομοθεσίας για τα απόβλητα και των κανονισμών που αφορούν τη θέσπιση συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, την έκδοση των αδειών λειτουργίας των ατομικών και συλλογικών συστημάτων διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού και των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων καθώς και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις άδειες των συστημάτων, των εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων και των συλλεκτών/μεταφορέων αποβλήτων.

- **Το Τμήμα Ανάπτυξης Υδάτων** του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ενεργεί ως η αρμόδια τεχνική υπηρεσία που εποπτεύει την κατασκευή και λειτουργία των Πρασίνων Σημείων και των μονάδων ΟΕΔΑ, και εφαρμόζει το πρόγραμμα αποκατάστασης κλειστών παράνομων ΧΑΔΑ.
- Τα **Επαρχιακά Συμβούλια Εκμετάλλευσης Χώρων Διάθεσης ή Αξιοποίησης Οικιακών Αποβλήτων** είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία των δημόσιων χώρων διαχείρισης αποβλήτων εντός των περιοχών τους, που σήμερα περιλαμβάνουν τις μονάδες ΟΕΔΑ και το δίκτυο Πρασίνων Σημείων. Το Υπουργικό Συμβούλιο διορίζει εκπροσώπους από δήμους και κοινοτικά συμβούλια στα εν λόγω Επαρχιακά Συμβούλια.
- Οι Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν την αρμοδιότητα για τη συλλογή και μεταφορά των δημοτικών αποβλήτων στις μονάδες ΟΕΔΑ για επεξεργασία. Στην πράξη, η αποκομιδή αποβλήτων οργανώνεται συνήθως με συμβάσεις με τους ιδιωτικούς φορείς συλλογής αποβλήτων, παρόλο που ορισμένες τοπικές αρχές συλλέγουν οι ίδιες τα δημοτικά τους απόβλητα. Οι αλλαγές στους κανονισμούς που θα εγκριθούν το 2022, θα θέσουν την ευθύνη στις τοπικές αρχές να εκπονήσουν τοπικά προγράμματα διαχείρισης και πρόληψης αποβλήτων, να δημιουργήσουν υποχρεωτικά συστήματα χωριστής συλλογής για τα δημοτικά απόβλητα και να εισαγάγουν συστήματα Πληρώνω Όσο Πετώ (ΠΟΠ), συμβάλλοντας έτσι στην επίτευξη των στόχων χωριστής συλλογής των δημοτικών αποβλήτων και στη μείωση της υγειονομικής ταφής των υπολειμματικών αποβλήτων.
- Τα συλλογικά συστήματα διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού πληρούν τις υποχρεώσεις του παραγωγού βάσει της σχετικής νομοθεσίας. Οι στόχοι που πρέπει να εκπληρωθούν για χωριστή συλλογή, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση, η κάλυψη των συστημάτων σε γεωγραφικό επίπεδο και επίπεδο προϊόντων και υλικών, τα πρότυπα υπηρεσιών που παρέχονται και οι οικονομικές απαιτήσεις και άλλες υποχρεώσεις των παραγωγών ορίζονται στις άδειες

λειτουργία των συστημάτων. Επί του παρόντος, υπάρχουν συλλογικά συστήματα για τα απόβλητα συσκευασιών, τα ΑΗΗΕ, τις ηλεκτρικές στήλες και συσσωρευτές, το χαρτί μη συσκευασίας και τα ελαστικά.

- Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων του ιδιωτικού τομέα και συλλέκτες/μεταφορείς αποβλήτων.

Και φυσικά οι πολίτες θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν, να συμμετέχουν σε προγράμματα διαλογής στην πηγή και στην ορθή ανακύκλωση.

Βιβλιογραφία

1. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ανακοίνωση της Επιτροπής Χωριστή συλλογή των επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων (2020/C 375/01)
2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ 2021 2027 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Δεκέμβριος 2021
3. ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ανακοίνωση της Επιτροπής Χωριστή συλλογή των επικίνδυνων οικιακών αποβλήτων (2020/C 375/01)
4. https://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/20180227_Haz_Waste_Final_RepV5_clear.pdf